

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2011

aruandeaasta lõpp: 31.12.2011

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

registrikood: 90005946

tänavatänu nimi, Narva mnt 7a
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10117

telefon: +372 6274171

faks: +372 6274170

e-posti aadress: info@kik.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	30
Bilanss	30
Tulemiaruanne	31
Rahavoogude aruanne	32
Netovara muutuste aruanne	33
Raamatupidamise aastaaruande lisad	34
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	34
Lisa 2 Raha	37
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	38
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	39
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	40
Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud	40
Lisa 7 Materiaalne põhivara	41
Lisa 8 Immateriaalne põhivara	42
Lisa 9 Kasutusrent	42
Lisa 10 Laenukohustused	43
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	43
Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	44
Lisa 13 Annetused ja toetused	44
Lisa 14 Muud tulud	45
Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused	45
Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud	46
Lisa 17 Tööjõukulud	46
Lisa 18 Muud kulud	46
Lisa 19 Finantstulud ja -kulud	47
Lisa 20 Seotud osapooled	47
Lisa 21 Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitseval	49
Lisa 22 Antud välisabi kulud projektidele	51
Lisa 23 Finantsinvesteeringud	52
Lisa 24 Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohust	53
Lisa 25 Välisabi finantseerimisega seotud potentsiaalsed k	54

Tegevusaruanne

TEGEVUSARUANNE

1. Üldine info

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK) on finantsasutus, mis vahendab riigieelarvelisi (keskkonnatasud) eraldisi ja Euroopa Liidu (edaspidi EL) fondide, välisabi-programmide, rohelise investeerimisskeemi ning laenuvahendeid keskkonnaprojektide elluviimiseks.

KIKi eesmärk on avalike vahendite eesmärgipärane ja sihtotstarbeline kasutamine keskkonnakaitse valdkondades.

KIKi missioon on terve elukeskkonna hoidmine, puhtama looduse ning säästva arengu väärtustamine.

KIKi visioon on olla juhtiv keskkonnaabi ja –investeeringute suunaja ning kogemuste ja oskustega kliendikeskne organisatsioon.

KIK asutati keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamise seaduse alusel. KIKi asutajaõiguste teostaja on Rahandusministeerium. KIKi asutamise otsuse allkirjastas rahandusminister 11.05.2000 ja otsus registreeriti 02.06.2000 mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris.

2005. aasta detsembris võttis Riigikogu vastu keskkonnatasude seaduse, mis jõustus 01.01.2006. Keskkonnatasude seadusse lisati ka keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamise seaduse sätted ning seega tegutseb KIK alates 2006.aasta algusest keskkonnatasude seaduse alusel.

KIKi kõrgeim juhtimisorgan on nõukogu, mis kavandab KIKi tegevust, korraldab KIKi juhtimist ja teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogusse kuulub 9 liiget, kellest neli nimetatakse Riigikogu otsusega Riigikogu keskkonnakomisjoni ettepanekul ja neli Rahandusministeeriumi poolt (sh kolm liiget keskkonnaministri ettepanekul). Keskkonnaminister on sihtasutuse nõukogu liige oma ametikoha järgselt.

KIKi auditikomitee koosneb kahest nõukogu liikmest ja ühest rahandusministeeriumi esindajast. Auditikomitee ülesandeks on nõukogu nõustamine järelevalvega seotud küsimustes, samuti juhib auditikomitee KIKi struktuuri kuuluva siseaudiitori ametikoha tööd.

KIKi esindab ja igapäevast tööd korraldab kaheliikmeline juhatus.

KIKi põhitegevusteks on järgmiste abivahendite suunamine keskkonnaprojektide arendamiseks:

- laekumised keskkonnatasudest;
- Ühtekuuluvusfondi (edaspidi ÜF, inglise keeles *Cohesion Fund*) toetused;
- Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi ERF, inglise keeles *European Regional Development Fund*) toetused;
- Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi ESF, inglise keeles *European Social Fund*) toetused;
- rohelise investeerimisskeemi (edaspidi RIS) toetused;
- laenu andmine keskkonnakasutusest laekuvatest vahenditest või krediidiiniidest.

Keskkonnakasutusest laekuv raha kanti 2011. aastal KIKi e-riigikassa kontole. ÜFi, ERFi ja ESFi vahendite kasutamiseks on KIKile avatud riigikassa virtuaalkontod. Nimetatud fondide toetusraha ei maksta välja KIKi arvelduskontolt, vaid e-riigikassa KIKi virtuaalkontodelt eeldusel, et KIK on kulu abikõlblikuks tunnistanud, aktsepteerinud ja makse kinnitanud.

Rohelise investeerimisskeemi raha on kantud üle samuti KIKi e-riigikassa kontole.

KIK finantseerib keskkonnalaene vastavalt nõukogu poolt kehtestatud tingimustele nii oma- kui välisvahenditest.

2. 2011. aasta tähtsamate sündmuste ja tegevuste kokkuvõte

2.1 Olulised sündmused

KIK on hoogsalt arendanud infosüsteeme töö kiiremaks ja efektiivsemaks korraldamiseks. Üheks andmesüsteemiks, mis käivitati 17.01.2011.a on KIKAS1 ehk Keskkonnaprogrammi taotluste ja projektide menetlemise keskkond. KIKASi valmimine võimaldas minna seniselt väga paberirohkest taotlemise ja asjaajamistoimingult üle kiiremale ja loodussõbralikumale e-keskkonnale. Selles keskkonnas toimuvad ka KIKi nõukogu koosolekud. Esimene koosolek e-nõukogu keskkonnas toimus 28.06.2011.a.

Teiseks KIKi jaoks oluliseks toetuste taotlemise ja projektide menetlemise keskkonnaks on struktuuritoetuse registri operatiivinfosüsteem (SFOS), mille arendamiseks toimus 2011.a alguses Rahandusministeeriumis hange. Tulenevalt mahust ning tähtsusest, käsitletakse projekti iseseisva osana e-taotlemise funktsionaalsust (e-SFOS), mille tulemusel saavad nii taotlejad kui ka toetuse saajad esitada e-SFOSi kaudu toetuse taotlusi, väljamaksetaotlusi ning muid dokumente. Projekti olulisteks osadeks olid veel SFOSi optimeerimine ja jõudluse suurendamine ning vastavalt kasutatavate vajadustele personaliseeritud lahenduste loomine.

8.08.—13.08. osales KIK Hispaania Kuningriigiga sõlmitud aastekvootide müügi lepingu raames Tartu armastusfilmide kuuendal festivalil Tartuff. Festivali programmis linastusid Tartus ja Tallinnas keskkonnateemalised dokumentaalfilmid. Üritusel käis üle 21'300 inimese, iga keskkonnadokumentaali ette näidati Tartus ja Tallinnas taastuenergeetikast ja KIKi tutvustavat klippi - nii KIK kui ka keskkonnasõnum integreeriti

sel teel festivali kommunikatsiooni.

KIKi delegatsioon osales 5.09.—9.09.2011.a koos Keskkonnaministeeriumi esindajatega õppereisil Ungaris. Eesmärgiks oli tutvuda EL struktuuritoetuste rakendussüsteemiga. Küllastati nii vastavaid ametiasutusi kui ka struktuuritoetusest rahastatud keskkonnavaldkonna infrastruktuuri objekte.

07.11.—13.11.2011 osales KIK MTÜ Tartu Regiooni Energiaagentuur korraldatud Energiasäästunädala teavitustegevustel KIKi ja Austria Vabariigi vahel sõlmitud saastekvootide müügilepingu raames. Ürituse toimumise ajal olid ühe nädala jooksul raadiojaamades Elmar ja Kuku eetris energiasäästu teemalised reklaamklipid, lisaks kaks valdkonnaga seotud intervjuud. 04.11.2011 ilmus ajalehes „Postimees“ KIKi ja rohelist investeeringuskeemi tutvustav artikkel.

KIKi esindajad osalesid Riias 30.11.—01.12.2011.a toimunud struktuuritoetuste rakendamise Läti konverentsil. KIK esindaja esitas ülevaate struktuuritoetuste rakendusüksuse tööst Eestis.

„Postimees“ kuulutas 5.01.2012 aasta inimesteks 2011 KIKi töötajad Anne Sullingu ja Hannu Lambi, kelle initsiatiivil alustas Eesti kasutamata riikliku CO₂ saastekvoodi müüki. Aastatel 2010—2011 õnnestus tuua Eesti riigile märkimisväärsed summad, mille eest on näiteks renoveeritud energiasäästu eesmärgil riigi ja kohalike omavalitsuste hooneid, soojustatud kortermaju, rajatud tuuleparke, soetatud ökonoomseid busse ja moodsaid tramme ning elektriautosid.

2.2 Areng

KIKi bilansimaht kasvas 2011. aastal, võrreldes eelmise aastaga 45 MEUR ehk 29% - bilansimaht on 2010. ja 2011.aastal, vastavalt, 197 MEUR ja 152 MEUR. Tekkepõhine tulude maht keskkonnatasude seadusest tulenevate vahendite osas vähenes, võrreldes 2010. aastaga 3 MEUR võrra ehk 7% - tulu oli 2010. ja 2011.aastal, vastavalt 43 MEUR ja 40 MEUR, seda ennekõike vähenenud saastetasu ja keskkonnale tekitatud kahjude hüvitamise osas.

KIK vahendas 2011. aastal välisabi (ERF ja ÜF, teised väiksemamahulised ELi abiskeemid) koos kaasfinantseeringuga kokku 149 MEUR, mis on kaks korda (ehk 100%) rohkem kui 2010. aastal, mil välisabi maht koos kaasfinantseeringuga moodustas 74 MEUR. Seejuures vahendatud välisabi maht kasvas 2011. aastal 85 MEUR võrra ehk 142% ja kaasfinantseeringu maht vähenes 10 MEUR võrra ehk 74%.

KIKi ülalpidamiskulud kasvasid 2011. aastal, võrreldes eelneva aastaga 27% ehk 3 MEURilt 3,7 MEURini, mis oli põhiliselt tingitud tööjõukulu suurenemisest ja uute tarkvaralahenduste juurutamisest.

31.12.2011 seisuga töötas KIKis 84 töötajat (31.12.2010 65 töötajat), neist 69 Tallinna kontoris ja 15 maakondlikes esindustes. Igas maakonnas, v.a Tartus, asub üks KIKi töötaja, Tartu esinduses töötab kaks inimest.

2011.aastal loodi 14 uut ametikohta - haldusspetsialist, dokumendihalduse arenduse spetsialist, järelevalvespetsialist (2 ametikohta), raamatupidaja, jurist, sekretär, projektikoordinaator (6 ametikohta) ja ST assistent. Lapsehoolduspuhkuselt naases 3 töötajat, lapsehoolduspuhkuselt suundus 3 töötajat. Täitmata on 1 projektikoordinaatori ametikoht.

2011. aastal oli palgakulu kokku 1,75 MEUR, millest maksti KIKi töötajatele töötasudeks ja töövõttulepingute alusel 1,68 MEUR ning juhatuse liikmetele juhtimislepingute alusel 76 tuhat EUR.

Paralleelselt Keskkonnaprogrammi andmesüsteemi KIKAS1 (vt p.2.1 ja p.3.1) juurutamisega toimus dokumendihaldussüsteemi (DHS) ehk KIKAS2 keskkonna arendamine. Välitestijaga viidi läbi põhjalik DHSi testimine nii süsteemis esinevate võimalike vigade kui ka jõudluse osas. Selle tulemusel valmis põhjalik testiraport DHSi arendajale. Lisaks kaardistati KIK-i üksuste täiendavad nõuded DHSle. Selle tulemusena on viiakse ellu 2012.aastal DHS jätkuarendused. DHS käivitatakse töökeskkonnana 2012.aastal.

Lisaks eelpool mainitud eesmärkide täitmisele laiendati virtualiseeritud serveriparki, vahetati välja vananenud arvuteid ja monitore ning jätkati ISKE etalonurbe süsteemi rakendamise KIKis.

2.3 Ülevaade KIKi nõukogu 2011. a. tööst vastavalt riigivaraseaduse § 98 lg-le 1

KIKi nõukogu pidas 2011.aastal seitse koosolekut ja arutas läbi 60 päevakorrapunkti.

Vastavalt KIKi põhikirjale valiti 26.04.2011 nõukogu uueks esimeheks keskkonnaminister Keit Pentus.

Lisaks esimehe vahetusele toimusid KIKi nõukogu koosseisus veel järgmised muudatused: uuteks Riigikogu esindajateks määrati Rein Ranver, Siim Kabrits ja Andrus Saare. Uueks rahandusministeeriumi esindajaks nimetati Ivar Sikk.

30.08.2011 kinnitas KIKi nõukogu KIKi auditikomitee uue koosseisu. Esimeheks valiti rahandusministeeriumi esindaja Maris Viire, auditikomitee liikmeteks nimetati Evelin Oras ja Rein Randver.

Olulisemad teemad, mida koosolekul käsitleti, on järgmised:

- Nõukogu 11.01.2011 koosolekul täiendati keskkonnaprogrammi finantseerimise korda
- Nõukogu 15.03.2011 koosolekul kinnitati 2011.a eelarve muutmissetepanek.

- Nõukogu 26.04.2011 koosolekul kinnitati KIKi 2010.a majandusaasta aruanne ning 2010.a tegevuseesmärkide täitmise aruanne ja 2012.aasta eelarve.
- Alates 01.01.2011 on KIK kohustatud arveldama läbi Riigikassa vastavalt riigivara seaduse § 79 lõikele 1 ning § 108 lõikele 5. Nõukogu andis 26.04.2011 KIKi juhatusele vastavad volitused lepingu sõlmimiseks Rahandusministeeriumiga.
- Nõukogu 28.06.2011 koosolekul:
 - arutati läbi ja otsustati kaasrahastada Ühtekuuluvusfondi perioodi 2004—2006 veemajanduse projekte.
 - kinnitati KIKi 2011.a tegevuseesmärkide muutmise ning 2012.a eelarve muutmise ettepanek,
 - kinnitati KIKi uueks välisaudiitoriks järgneviks kolmeks aastaks Rimess OÜ,
 - muudeti keskkonnaprogrammide finantseerimise korda
- alandati EIB krediitliinist kohalikke omavalitsusi rahastatavatele laenuprojektidele kehtestatud miinimum-intressimäära tasemele 6 kuu Euribor + 1,00%.
- Kahel korral kinnitati keskkonnaprogrammi taotlusvooru piirsummad.
- Nõukogu arutas läbi kahe keskkonnaprogrammi taotlusvooru programmiprojektid ja kinnitas nende rahastamise otsused.
- Igal koosolekul arutati läbi keskkonnaprogrammi laekunud kiireloomulised taotlused ja otsustati nende rahastamine, samuti vaadati läbi keskkonnaprogrammi projektide muudatus-ettepanekud ja võeti vastu otsused.
- 13.12.2011 kinnitati KIK tegevuseesmärgid 2012.aastaks ja suurendati KIKi omavahendite laenuportfelli limiiti 15 miljoni euroni.
- KIKi nõukogu arutas aasta jooksul nelja laenutaotlust KIKi omavahendite portfelist ja otsustas rahuldada kolm laenutaotlust.
- KIKi juhatus on andnud ülevaateid finantsseisu, keskkonnaprogrammide edenemise ja laenuportfelli kohta. Põhjalikumalt ja regulaarselt on käsitletud struktuuriotetuste rakendamisega seotud küsimusi.
- Nõukogu liikmetele makstud tasud kokku moodustasid 26 tuhat eurot.

2.4 Õigusvaidlused

2006. aastal algatas KIK ühe kohtuasja seoses ettemaksuna antud summa 100'000 Eesti krooni mittesihipärase kasutamisega. Võlgnikul õnnestus ennast menetluse ajal registrist kustutada. Põlva Maakohus ei ole KIKile teadaolevalt teinud selle menetluse raames aastatel 2009—2011 ühtegi menetlustoimingut. Võlgniku täiendava likvideerimismenetluse läbiviimine nõuaks KIKilt selle menetluse kulude ette tasumist. KIK hindab seda nõuet võlgniku varatuse tõttu ebatõenäoliselt laekuvaks. Nõue võlgniku vastu on 100% provisjoneeritud ja bilansist välja kirjutatud.

Pärnu Maakohtu maksekäsu nr 2-10-748/4 alusel on Haapsalu kohtutäituri Tarvi Söömeri menetluses KIKi põhinõue 20'000 Eesti krooni ja lisanduv intressinõue. Täituri andmetel on nõude laekumine võlgniku varatuse ning eelisnõuete tõttu vähetõenäoline. Nõue võlgniku vastu on 100% provisjoneeritud.

2011.aasta jaanuaris esitati Tallinna halduskohtusse seoses meetmega „Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine“ kaks kohtuasja, mis ühendati ühte kohtumenetluse. Taotlejaks mitteolev isik nõudis kahe eri isiku taotluse rahuldamise otsuste kehtetuks tunnistamist, väites, et need isikud on esitanud KIKile valeandmeid ja seega osutanud kaebuse esitajale kõlvatut konkurentsi. KIK asus seisukohale, et kaebus tuleb jätta rahuldamata. Esimese astme kohus jättis need kaebused rahuldamata. Kohus tuvastas, et kaebaja väited riigiabi reeglite rikkumise kohta KIKi poolt olid ebaõiged, muudes küsimustes lükati kaebused tagasi kaebeõiguse puudumise tõttu. Kohtuotsus on jõustunud.

2011. aastal augustis esitati Tallinna halduskohtusse seoses struktuuriotetuste meetmega „Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse“ kaebus, milles nõutakse KIKi tingimusliku taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist. Samas asjas uurib riigiabiiga seotud küsimusi kaebuse esitaja taotluse alusel Euroopa Komisjon. Hetkeseisuga on kohtumenetlus peatatud kuni Euroopa Komisjoni seisukoha saamiseni.

2010. aastal esitas struktuuriotetuste meetmest „Keskkonnahariduse infrastruktuuri arendamine“ toetust taotlenud isik Tallinna halduskohtusse KIKi vastu kaebuse. Kaebuse esitaja nõudis, et vaadataks uuesti läbi otsus, millega KIK otsustas jätta rahuldamata 48 miljoni krooni suuruse toetuse taotlus. Halduskohus jättis 2011.a kaebuse rahuldamata, otsust edasi ei kaevatud.

KIK poolt on 2011.a esitatud nõue pankrotistunud OÜ Silbeti Plokk vastu, seoses pankrotist põhjustatud toetuse tähtaegselt mittesihipärase kasutamisega, mis leidis tunnustamist, ent teise järjekoha nõudena võib selle alusel KIKile laekuda väheoluline summa, mis selgub pärast pankrotimenetluse kulude selgumist.

Lisaks eelnimetatud õigusvaidlustele lahendas KIK vastavalt perioodi 2007-2013 struktuuriotetuste seaduse §-le 34 mitu vaiet, mis ei viinud edasisele menetlusele kohtutes.

2.5 KIKi vaba vara haldus

KIK sõlmis 22.03.2006 vaba vara valitsemise teenuse sisseostulepingu Hansa Investeering-fondide ASiga, lähtudes KIKi nõukogu poolt kinnitatud investeeringipiirangutest. Seoses AS Hansapanga reorganiseerimisega, sõlmiti vara valitsemise lepingu lõpetamise kokkulepe alates 31.12.2008. Teenuse sisseostmist jätkati 2009. aastal, milleks sõlmiti 30.12.2008 varahalduse leping Swedbanki Personaalse Varahaldusega.

Riigivaraseaduse § 79 p 1 ja § 108 lg 5 nõuete täitmise võimaldamiseks KIKile asus portfellihaldur 2011.aastal likvideerima KIKi investeeringuportfelli. Positsioone müüdi järk-järgult. Portfelli tootlus oli 31.08.2011 seisuga 1,14%, 2010.aastal oli portfelli tootlus 1,28%.

2011.aasta sündmused olid harukordsed nii intressi-instrumentide volatiilsuse kui ka reitinguagentuuride aktiivsuse tõttu, mis tähendab et investeerimis-keskkond oli väljakutsuv.

Aasta algust iseloomustas suhteliselt riskivabade intresside tõus, kuna inflatsioonootused olid kõrged. Euroopa Keskpank tõstis intressimäära kahel korral 25 baaspunkti võrra 1%-lt suveks 1,50%-le. Kuue kuu Euribor kosus kiirelt 1,83%-ni juulikuu alguseks, olles 2010.a lõpus olnud 1,23%. Riiklike võlakirjade krediidimarginaalid samal ajal aga langesid ja saavutasid aasta madalaima taseme teises kvartalis.

Investeeringuagentuuri valitsuse ja ettevõtete võlakirjade marginaalid tõusid hüppeliselt teisel poolaastal, kui leidis aset suurem riskikartlikkuse ja volatiilsuse kasv. Suurt mõju võlakirjaturgudele avaldas S&P reitinguagentuur, langetades USA krediidireitingut kõrgeimalt Aaa tasemelt ühe pügala võrra. Lisaks oli tähelepanu pöördunud laiemalt Eurotsooni fiskaalpoliitika probleemidele ja neile lahenduse otsimisele. Investorid otsisid rahale turvalisust just USA ja Saksamaa võlakirjadest, mille hinnad tõusid ja tootlused langesid.

Finantsturgude dünaamika tõi ka KIKi portfelli strateegia hoida portfelli duratsiooni madalana ja müüa võimalikult hea hinnaga.

KIK lõpetas varahalduse lepingu 30.09.2011 seisuga.

Alates 01.04.2011 on suletud kõik KIKi pangakontod kommertspankades, kõik arveldused toimuvad ainult Riigikassa kaudu.

KIK sõlmis maikuus 2011.a Riigikassaga ühe-aastase deposiidi tehingu summas 35 MEUR intressimääraga 1,599%.

KIKi vaba vara on paigutatud veel keskkonnalaenuksesse, millest on esitatud ülevaade 3. peatükis. KIKi laenuportfelli maht moodustas 31.12.2011 seisuga 46,8 MEUR, millelt 2011. aastal teeniti tulu 1 MEUR.

2.6 Riskijuhtimine

2011. aasta neljandas kvartalis toimus kaks KIKi riskiseminari, mida korraldatakse KIKis juba seitsmendat aastat. Seminar on tööinstrument riskide ennetamiseks järgmisel majandusaastal.

Riske on hinnatud keskkonnaprogrammi toetuste ja EL struktuuritoetuste menetlemise ning viimasega seotud laenuvõtmise väljastamise osas. Riskiseminar on olnud ka koht, kus arutatakse KIKi siseteenustega seotud probleeme.

Struktuuritoetuste äriprotsessi osas tuvastas KIKi meeskond järgmised riskid, millest kõik hinnati madala skooriga riskiteguriks:

- Projektide hangete kallinemine on tekitanud olukorra, kus ST rahastuskavad võivad jääda täitmata, kuna nii toetuse kui omafinantseeringu ressursid on ammendunud;
- ÜF vahenditega finantseeritud projektide rakendamine on toimunud algselt plaanitust kauem, seega on oht, et Eesti Vabariik ei saa kasutada vahendeid Euroopa Komisjoni poolt määratud ajakava kohaselt;
- Mittetulundusühingud võivad osutada pärast projekti tulemi valmimist jätkusuutmatuks, mis võib põhjustada investeeringukulutuste abikõlbmatuks tunnistamise;
- Jäätmeturul võivad jäätmevood prognoosimatult ümber jaotuda, mis võib põhjustada olukorra, et jäätmevaldkonna investeeringuprojektide tulemusi ei saa kasutada sihtotstarbeliselt.

Keskkonnaprogrammi üksus on iga-aastaselt hinnanud KP taotluste ja projektide menetlemise riske protsessikeskselt. 2011.a moodustati hindamismeeskonnad valdkonnapõhiselt. Hindamise käigus selgus, et suuri erinevusi valdkondlikes riskides ei ole. Kõrge riskiskooriga riskitegureid ei tuvastatud. Keskmise skooriga hinnati nelja riskitegurit:

- Taotluste vähesus Harjumaal. Esineb oht, et Harjumaal ei toimu piisavat keskkonnakaitse ja loodushoiu eesmärkide põhist tegevust;
- Topeltrahastamise oht teatud kululiikide osas (nt personalikulud);
- ID kaardi uue tarkvara kasutuselevõtmine võib põhjustada tehnilise juurdepääsu võimaluse kaotamise varasemalt salvestatud dokumentidele, mis omakorda võib tingida toetuse hilisema abikõlbmatuks tunnistamise;
- Tööprotsessist puuduvate töötajate asendusprotseduur vajab selgemat käsitlust, ilma milleta võib väljamaksetaotluste menetlemine viibida.

Nimetud riskide osas on KIKi 2012.a tegevuskavas ette nähtud tegevused koos vastutavate isikute ja tähtaegadega.

KIKi siseaudiitor teostab kontrolltegevusi riskide maandamistegevuste rakendamise üle kaks korda aastas.

3. Ülevaade põhitegevuste kaupa 2011. aastal ja eesmärgid 2012. aastaks

3.1 Keskkonnakaitse valdkondlike programmide rakendamine 2011. aastal

2011.a toimus edukas üleminek uuele andmesüsteemile KIKAS1 (vt p.2.1). Toetuse taotlejate ja saajate tagasiside on olnud väga positiivne. Keskkonnaprogrammi üksuse töötajad on andnud olulise kvaliteetse panuse KIKAS1 juurutamiseks, nõustades ja abistades taotlejaid ja toetuse saajaid. 2011.a teises voores oli märgata taotlemise aktiivsuse kasvu, mis kindlasti on põhjustatud ka elektroonilise taotlemise mugavusega. 2012.aastaks on plaanitud KIKAS1 jätkuarendused eesmärgiga lihtsustada veelgi dokumendimenetlemist.

Keskkonnaprogrammi üksus panustas 2011. aastal jätkuvalt toetuse taotlejate ja toetuse saajate informeerimisele ja koolitamisele. Suuremad või väiksemad infopäevad toimusid pea kõikides maakondades. Koolitustel osales kokku üle 600 taotleja või toetuse saaja.

Vastavalt kohapealsete kontrollide juhendile viisid 2011.a üksuse töötajad läbi 405 kohapealset investeeringute kasutamise kontrolli, millest 311 kontrolli olid seotud ehituslike projektidega, 71 mitteehituslike projektidega, lisaks teostati 23 järelkontrolli. Kontrollide tulemusena saab järeldada, et investeeringuid kasutatakse sihipäraselt, kuid on tuvastatud ka üksikuid puudusi.

Üksuse töö tõhustamiseks ja ühiste arusaamade kujundamiseks korraldati jätkuvalt regulaarseid üksuse koosolekuid konkreetsete juhtumite ja KIKi protseduuride tõlgendamise arutamiseks ning erinevaid keskkonnavaldkondade ja finantsalaseid koolitusi. Tutvumas käidi Lääne-Virumaa ja Järvamaa kohalike projektide arendamisega.

KIK rahastas 2011. aastal keskkonnaprojekte üheteistkümne keskkonnakaitse valdkondliku programmi ja valdkondade ülese maakondliku programmi kaudu, seejuures võttis KIK nõukogu rahastamise otsuseid vastu kahes voorus. Kokku laekus KIKile 1'763 projekti rahastamise taotlust summas 98,3 MEUR. KIKi nõukogu eraldas raha 1'166 keskkonnakaitsele projektile kogusummas 59,6 MEUR. Valdkondlikult eraldati kõige rohkem raha veemajandusele: 25,1 MEUR. Maakondades elluviidavatele projektidele eraldati keskkonnaprogrammist ca 72% rahast, ülejäänud 28% suunati üleriiklike projektide rahastamiseks. Seoses sellega, et 2011.a teise vooru rahastamise otsused tehti vahetult enne aasta lõppu, ei ole toetuse saajad paljude projektide elluviimist alustanud. 2011.a projektide teostamine ja rahastamine jätkub suures osas 2012. ja 2013. aastal.

2011.aasta keskkonnaprogrammi rahastamise finantsolukord koos kaasrahastamise kohustusega (kokku 0,8 MEUR) on seisuga 31.12.2011 järgmine:

- eelarvesumma: 59,6 MEUR
- sõlmitud sihtfinantseerimise lepingute summa: 13,3 MEUR
- väljamaksete summa: 4,2 MEUR
- teostatud tööde rahaline maht: 4,7 MEUR.

2011.aasta projektide rahastamine jätkub 2012. aastal.

2011.aastal jätkus 2010.aasta programmi projektide rahastamine, kuna 2010.aasta programmi raha on alates KIKi nõukogu rahastamise otsusest kasutatav 24 kuud.

2011.a lõpuks oli 2010. aasta programmi finantsseis järgmine:

- eelarvesumma: 43,2 MEUR
- sõlmitud sihtfinantseerimise lepingute summa: 33,0 MEUR
- väljamaksete summa: 21,7 MEUR
- teostatud tööde summa: 23,3 MEUR

Lisaks menetleti 2011. aastal mitmeid KIKi nõukogult pikenduse saanud 2008. aasta ja 2009. aasta programmide projekte.

Ülevaade 2011. aasta keskkonnaprogrammist valdkondade kaupa koos välisabi projektide kaasfinantseerimisega seisuga 31.12.2011:

Jrk nr	Programm	Eelarve EUR	Sõlmitud lepinguid EUR	Finantseeritud EUR	Aruanded EUR
1.	Veemajandus	25 153 462	4 501 167	1 525 074	2 021 648
2.	Jäätmeäritlus	1 353 925	338 198	26 001	212 667
3.	Looduskaitse	4 331 332	1 142 565	626 685	586 445
4.	Metsandus	4 993 291	484 343	175 462	258 917
5.	Keskkonnakorraldus	565 054	14 313	0	100
6.	Maapõue	1 206 716	617 709	51 615	19 338
7.	Merekeskkond	617 203	524 024	79 815	85 607
8.	Atmosfääriõhu kaitse	11 548 498	2 169 479	250 469	218 917
9.a	Keskkonnateadlikkus	4 754 862	1 500 075	601 210	326 456
9.b	Maakondlik keskkonnateadlikkus	1 124 353	738 758	387 626	379 418
10.	Kalandus	2 391 341	496 734	199 504	286 632
11.	Maakondlik	791 771	365 553	163 512	235 493

12.	Kaas- ja sildfinantseerimine	775 377	426 659	116 469	45 916
	KOKKU	59 607 184	13 319 575	4 203 442	4 677 553

Protseduuriliste menetluserisuste tõttu eristatakse KIKi finantsaruandluses maakondliku keskkonnateadlikkuse osa keskkonnateadlikkuse valdkonnas.

3.2. Valdkindlik ülevaade 2010.a ja 2011.a keskkonnaprogrammi projektide olulisematest tulemustest ja elluviimisest 2011.aastal

3.2.1 Veemajandus

KIKi nõukogu otsustas 2011. aastal rahastada 118 projekti kogusummas 25,1 MEUR. Alamprogrammi jagunesid rahastatavad projektid järgmiselt:

- veekogude tervendamine 15 projekti;
- joogivee varustus 32 projekti;
- jääkreostus 2 projekti;
- mittetehnilised tööd 11 projekti;
- reoveekäitlus 55 projekti
- kaasfinantseerimine 3 projekti.

2011.aasta projektidest alustati 40 projekti elluviimisega ja lõpetati 8 projekti. 2010.a keskkonnaprogrammi 126 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 81 projekti.

3.2.1.1 Veekogude tervendamise alamprogrammi olulisemad tulemused:

- parandati 6 veekogu seisundit;
- rajati 1 kalapääs;
- tervendati järvede ja jõgede veepeegli pindala 19 ha;
- korrastati kaldaalasid 20 ha;
- korrastati territooriumi 27 ha;
- eemaldati setet 71'740 m³.

3.2.1.2 Joogiveevarustuse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- rajati/rekonstrueeriti 29'670 m joogiveetorustikku ja 12 pumplat;
- ehitati/renoveeriti 15 puurkaev-pumplat ja soetati pumplatessse 17 korral seadmeid peamiselt raua eraldamiseks joogiveest;
- projektidest said kasu ligi 4'070 inimest ja 72 asutust/ettevõtet (tõenäoliselt on inimeste arv suurem, kõiki võimalikke liitujaid pole projekti lõpuks tavaliselt veel hõlmatud jõutud);
- valmis 4 tööprojekti mille alusel hakatakse ehitustöid teostama.

3.2.1.3 Jääkreostuse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- likvideeriti 120 tonni ohtlikke jäätmekäitluse ja 51 tonni muid jäätmekäitluse;
- likvideeriti reostunud pinnast 1'157 tonni;
- korrastati territooriumi ligi 8'000 m² ulatuses.

3.2.1.4 Mittetehniliste tööde alamprogrammi olulisemad tulemused:

- valmis 4 uuringut (märgalade hindamise metoodika väljatöötamine; pestitsiidijääkide dünaamika uuring pinnaveekogudes; NordStreami gaasijuhtme rajamise mõju-uuring Eesti majandusvööndis; hinnang pinna ja põhjavee hea seisundi saavutamise ja veesäästu võimaluste kohta).

3.2.1.5 Reoveekäitluse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- ehitati/renoveeriti 8 reoveepuhastit ja 28 reoveepumplat, 1 imbväljak, 1 reovee-kollektor ja 1 eelpuhasti;
- rajati/renoveeriti 36'600 m reoveetorustikke;
- uusi liitumisvõimalusi loodi vähemalt 1'400 elanikule, projektidest sai kasu umbes 30 asutust ja ettevõtet ning olemasolevatest liitujatest paranes olukord vähemalt 5'300 inimesel (tõenäoliselt on inimeste arv suurem, kõiki võimalikke liitujaid pole projekti lõpuks tavaliselt veel hõlmatud jõutud);
- valmis 1 ehitusprojekt.

3.2.2 Jäätmekäitlus

KIKi nõukogu otsustas 2011. aastal rahastada 11 projekti kogusummas 1,3 MEUR. Alamprogrammi jagunesid projektid järgmiselt:

- ohtlike jäätmete käitlemise projekte 2;
- tavajäätmete käitlemise projekte 9.

2011.a projektidest alustati 2 projekti elluviimisega ja ei lõpetatud ühtegi projekti. 2010.a rahastamise otsuse saanud 15 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 11 projekti.

3.2.2.1 Ohtlike jäätmete käitlemise alamprogrammi olulisemad tulemused olid:

- valmis meditsiini jäätmete kahjutuskeskus Ida-Viru keskhaiglale;
- käideldi ohtlike jäätmeid 17 tonni.

3.2.2.2 Tavajäätmete käitlemise alamprogrammi olulisemad tulemused olid:

- rajati 2 jäätmejaama Haljälasse ja Piirissaarde;
- soetati 10 multilift-konteinerit;
- soetati 2 autokaalu, 3 konteinerit ja 1 tõstuk jäätmejaamadesse;

3.2.3 Looduskaitse

KIKi nõukogu otsustas 2011. aastal rahastada 93 projekti kogusummas 4,3 MEUR. Alamprogrammi jagunesid projektid järgmiselt:

- Looduskaitse infrastruktuuri rajamise projekte 17;
- Looduskaitse arendusprojekte (kavad, inventuurid) 23;
- Looduskaitse elluviimine (kavade täitmine) 49;
- Kaasfinantseerimine 4 projekti.

2011.a projektidest alustati 37 projekti elluviimisega ja lõpetati 13 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 70 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 43 projekti.

3.2.3.1 Looduskaitse infrastruktuuri alamprogrammi olulisemad tulemused:

- taastati looduskaitsealuseid mõisapark 3 ha;
- rajati jalgteid 140 jm ja pargiteid 450 jm;
- taastati kiviaedu 90 jm;
- rajati aedu 370 m ja korrastati teekatendeid 1'340 m;
- hooldati parke 4 ha;
- teostati 15 puu sanitaarraie, 19 puu kujundusraie, 5 remmelga istutamine;
- rajati 386 m² graniitsõelmetega teid;
- korrastati mitmeid vaateplatvorme, matkaradu, laudteid ja parklaid.

3.2.3.2 Looduskaitse arenduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- valmis infokogumise projekt Natura 2000 linnualade linnustiku kohta, mille põhjal anti soovitusi täiendavate andmete ja uuringute vajaduse osas;
- koostati uuring nõrglubja allikasooide leviku osas Eestis;
- soetati erinevat spetsiifilist varustust nagu entomoloogiline raam 3tk, entomoloogilise võrgu teleskoopvarred 3tk, võrgukotid 5tk, entomoloogilised nõelad 10 pakki, pappkarbid 10tk;
- valmis liblikate näidiskollektsioon;
- viidi läbi 32 erinevat vaatlust, mille info on edastatud Keskkonnaametile;
- teostati 88 võõrliigi vaatlust;
- ehitati 105 m² rehabilitatsioonihoonet ja rajati 8 rehabilitatsiooniaedikut.

3.2.3.3 Looduskaitse elluviimise alamprogrammi olulisemad tulemused:

- koostati 7 aruannet liigikaitseliste tööde kohta, lähtuvalt liigikaitse tegevuskavadest;
- taastati 821 ha elupaiku;
- rajati 31'286 m tara;
- teostati hooldustööd 165 ha ulatuses;
- viidi läbi 42 pargihooldust ja 26 üksikobjekti hooldust;
- korrastati 1'700 m² pindala ulatuses tiike ja 198,5 m kraave;
- taastati 537 m² kaldapealseid;
- soetati vaatlusteks 20 rajakaamerat ja 8 GPSi;
- pool-looduslike koosluste hooldamiseks soetati 1 murutraktor, 1 ATV, 3 traktorit, elektrikarjuste süsteeme, niidukeid, kaarutajaid, vaalutajaid jne;
- paigaldati 150 uut pesakasti lendoravale ning hooldati kokku 365 varasematel aastatel paigaldatud pesakasti;

- hooldati Vapramäe kaitsealal matkarada 3,5 km ja lasterada 1,6 km, Elva ürgoru matkarada 14,4 km, Viti järve matkarada 1,5 km;
- Olustvere mõisapargis korrastati mõisapargi teed 1'080 m², kiviaeda 115 jm ja keldrisein, hooldati looduskaitsealust Koigi mõisa parki 9,4 ha ulatuses;
- Viti rajal rekonstrueeriti 1 sild, Elva-Vitipalu matkarajal rekonstrueeriti 3 varjualust;
- Euroopa naaritsa seisundi hindamiseks valmistati 75 naaritsa eluspüügi lõksu ja 350 pisiimetajate püügilõksu;
- talgutel osales üle 160 inimese;
- hüvitati kaitsealuste loomade ja lindude poolt tekitatud kahju kokku 130-le taotlejale.

3.2.4 Metsandus

KIKi nõukogu otsustas rahastada 2011.aastal 50 projekti summas 5,0 MEUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- metsanduse projekte 39;
- jahinduse projekte 11.

2011.a projektidest alustati 18 projekti elluviimisega ja lõpetati 5 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 53 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 32 projekti.

3.2.4.1 Metsanduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- toetati sadu erametsaomanikke metsade majandamisel;
- teostati 5 metsandusalast teadusuuringut;
- toimus 11 metsandusalast konverentsi, millest võttis osas üle 800 huvilise;
- toimus 11 teavitüsüritust ja kampaaniat;
- anti välja 2 metsandust õppe-DVDd mahus 300 tk;
- anti välja 5 metsandusalast trükist tiraažis üle 67'000 eksemplari.

3.2.4.2 Jahinduse alamprogrammi olulisemad tulemused:

- teostati 9 jahindusalast teadusuuringut;
- toimus 5 jahindusalast konverentsi, millest võttis osa üle 900 huvilise;
- viidi läbi 4 kampaaniat, mille sihtrühmaks oli 15'000 inimest;
- jahimeeste täiendkoolituse raames koolitati 5'000 jahimeest ja atesteeriti ca 50 koolitajat;
- toodeti 3 õppefilmi;
- anti välja 3 trükist tiraažiga 3'000 eksemplari.

3.2.5 Keskkonnakorraldus

KIKi nõukogu otsustas 2011.a rahastada 17 projekti kogusummas 565 tuhat EUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- keskkonnakorraldus 12 projekti;
- kaasfinantseerimine 5 projekti.

Aasta jooksul alustati ühe projekti elluviimisega. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 13 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 9 projekti.

3.2.5.1 Keskkonnakorralduse programmi olulisemad tulemused:

- viidi läbi 1 uuring mille käigus töötati välja integreeritud filtrite vaakumsüsteem Mayeri Industries AS'le;
- soetati 2 konteinerit ja 1 veok Keskkonnauuringute Keskuse välilabori uuendamiseks;
- soetati 48 ühikut erinevaid seadmeid Keskkonnauuringute Keskusele, Tallinna Tehnikaülikoolile ja Eesti Geoloogia Keskusele.

3.2.6 Maapõu

KIKi nõukogu otsustas 2011. aastal rahastada 22 projekti kogusummas 1,2 MEUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- maapõuealane teave 21 projekti;
- maastike korrastamine 1 projekt.

2011.a jooksul alustati 7 projekti elluviimisega ja lõpetati 1 projekt. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 21 projektist oli 2011. a lõpuks lõpetatud 14 projekti.

3.2.6.1 Maapõue programmi olulisemad tulemused:

- toimus 4 seminari, millest võttis osa ca 450 huvilist;
- valmis 7 erinevat trükist tiraažis 5'000 eksemplari;
- valmis 200 eksponaati, 61 säilituskasti, 200 m² betoonpõrandat kivimite säilitamiseks;
- viidi läbi 1 maapõuealane uuring.

3.2.7 Atmosfääriõhukaitse

KIKi nõukogu otsustas 2011.a rahastada 71 projekti kogusummas 11,5 MEUR. Alamprogrammide vahel jagunesid projektid järgmiselt:

- energeetika - 19 projekti;
- välisõhk - 52 projekti;
- kaasfinantseerimine - 4 projekti.

2011.a jooksul alustati 20 projekti elluviimisega ja lõpetati 3 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 44 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 21 projekti.

3.2.7.1 Energeetika alamprogrammi olulisemad tulemused:

- taastuvkütuse kasutamisele viidi üle 4 katlamaja;
- rajati 1 maaküttesüsteem;
- paigaldati 40 tk 5 kW päikesekollektorit soojavee tootmiseks;
- paigaldati 1 tuulegeneraator.

3.2.7.2 Välisõhu alamprogrammi olulisemad tulemused:

- soetati 1 elektrifilter, mille tulemusena vähenes objekti välisõhusaastatus 58%;
- paigaldati 1 aspiratsioonisüsteem;
- teostati 8 uuringut;
- soetati erinevat labori ja ilmavaatlusvarustust ning –tehnikat.

3.2.8 Keskkonnateadlikkus

2011.a otsustas KIKi nõukogu rahastada 605 projekti summas 5,9 MEUR, sh maakondlik keskkonnateadlikkus 1,1 MEUR. Kokku alustati aasta jooksul 353 projekti elluviimisega ja lõpetati 161 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 454 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 279 projekti.

3.2.8.1 Programmi olulisemad tulemused:

- lastele korraldati 2'262 erinevat keskkonnavalast üritust, kus osales ca 210'000 last;
- täiskasvanutele korraldati 374 üritust, kus osales ca 40'600 inimest;
- anti välja 282 erinevat liiki trükist (õpimapid, raamatud, voldikud, ajakirjad) tiraažis ca 816'700 tk;
- valmis üks õpperada;
- koostati ja valmistas 27 infotahvli ja 37 taimetähist;
- lisaks üllalõuetulele viidi läbi mitmeid erinevaid kampaaniaid, lavastati erinevaid tele- ja raadiosaateid ning viidi ellu muid tegevusi;

3.2.9 Kalandus

KIKi nõukogu otsustas 2011.a rahastada 39 projekti summas 2,4 MEUR. 2011.aastal alustati 13 projekti elluviimisega, neist lõpetati 2 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 33 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 24 projekti.

3.2.9.1 Kalanduse programmi olulisemad tulemused:

- teostati 7 kalandusalast teadusuuringut;
- teostati 6 arendusprojekti;
- asustati 681'450 klaasangerjat, 10'060 jõevähki ja 2'450 kg karpkala;
- rajati 5 kudemisala Vodja jões;
- rajati 1 kalapääs Peeda jõel;
- toimus 5 koostööprojekti, sh 2 rahvusvahelist koostööprojekti;
- Peipsi järvest koguti üle 55 km (788 tk) nakkevõrke.

3.2.10 Merekeskkond

KIKi nõukogu otsustas 2011.a rahastada 17 projekti summas 0,6 MEUR. 2011.aastal alustati 10 projekti elluviimist. Projekte ei ole lõpetatud. Merekeskkond on uus valdkond, mille rahastamisega alustati esmakordselt 2011.a.

3.2.11 Maakondlik

Maakondliku programmi eelnõu koostas Keskkonnaministeeriumi poolt moodustatud, peamiselt Keskkonnaameti töötajatest koosnev töörühm. Maakondlikust programmist rahastati 2011.a projekte, mille maksumused jäävad allapoole keskkonnaministri määruse nr 13 § 9 kinnitatud piirmäärasid. Maakondlikud väikeprojektid toetavad erinevate keskkonna-valdkondade eesmärkide täitmist, nad on olulised maakondlike arengukavade ja nende elluviimise tegevuskavade täitmise seisukohalt.

Kokku otsustas KIKi nõukogu maakondlikust programmist 2011.a rahastada 131 projekti summas 0,8 MEUR. 2011.a alustati 99 projekti elluviimisega ja lõpetati neist 49 projekti. 2010.aastal rahastamise otsuse saanud 100 projektist oli 2011.a lõpuks lõpetatud 82 projekti.

3.3. Keskkonnaprogrammide 2012. aasta eesmärgid ja rahastamine

Keskkonnaprogrammi üksus seab oma töös 2012.aastaks järgmised eesmärgid:

- teostada andmebaasi KIKAS1 arendustööd;
- kuulutada välja kolm taotlusvooru keskkonnaprogrammi projektide rahastamiseks;
- viia läbi regulaarseid üksuse koosolekuid ja arutelusid, ühtlustamaks arusaamu protseduuridest ja tulenevalt vajadustest arendada oma protseduure;
- tõsta taotlejate ja toetuse saajate teadlikkust ning haldussuutlikkust maakondades korraldatavate koolituste abil;
- viia läbi 2007—2011.a rahastatud ja teostatud projektide järelkontrollid.

Keskkonnakaitse valdkondade rahastamisel on püstitatud alljärgnevad eesmärgid:

3.3.1 Veemajanduse programmi eesmärgid:

- säilitada ja saavutada veekogude ja põhjavee hea seisund;
- tagada veekogude hea kvaliteediklass;
- tagada elanikkonna nõuetekohane joogiveega varustamine;
- tagada reoveesüsteemide kehtivatele nõuetele vastavusse viimine ja reovee-kogumisalade piires kanalisatsioonisüsteemide väljaarendamine;
- vähendada või likvideerida jääkreostusobjektidest või lagunenuid ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitistest või -rajatistest põhjustatud keskkonnariske või negatiivset mõju veekeskkonnale, maastikule ja inimese tervisele.

3.3.2 Jäätmekäitluse programmi eesmärgid:

- ohtlike jäätmete kogumissüsteemi arendamine tasemeni, mis haaraks kõik maakonnad ja kohalikud omavalitsused;
- jäätmete liigiti kogumise ja taaskasutuse infrastruktuuri arendamine;
- jäätmetest põhjustatud keskkonna saastamise vältimine ja vähendamine tänapäevaste jäätmekäitluspõhimõtete rakendamise kaudu.

3.3.3 Looduskaitse programmi eesmärgid:

- looduse kaitsmine selle mitmekesisuse säilimiseks;
- looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku liikide soodsa seisundi tagamine;
- kultuurilooliselt ja esteetiliselt väärtusliku looduskeskonna säilitamine;
- looduskaitse pikaajalise arengu kavandamiseks ja arengu jätkusuutlikkust tagavate meetmete elluviimine;
- looduslike elupaikade ning kaitsealade, hoiualade, riiklikult kaitstud parkide ja üksikobjektide hooldamine ja kaitse korraldamine;
- üleriigilise looduskaitse infrastruktuuri arendamine.

3.3.4 Metsanduse programmi eesmärgid:

- metsanduse pikaajaliste arengusuundade ellurakendamine;
- metsade uuendamise ja taasmetsastamise tagamine;
- metsaökosüsteemide kaitse;
- erametsanduse arendamine ühistegevuse ning erametsaomanike organisatsioonide tugevdamise kaudu;
- säästva metsanduse alase koolituse, teavituse ja uuringute edendamine;
- jahilulukiarvu taastusvaruna säilimise tagamine;
- ulukikahjustuse ulatuse vähendamine;
- jahimeeste praktiliste oskuste taseme ja jahindusalase teadlikkuse tõstmine.

3.3.5 Keskkonnakorralduse programmi eesmärgid:

- saasteennetuslike, tehniliste ja oskusteabe meetmete väljatöötamise ja juurutamise toetamine;
- parima võimaliku tehnika ja puhtama tootmise alaste uuringute ja muude teabematerjalide koostamine, avaldamine ja levitamine
- hädaolukorras valmistumine, hädaolukorra lahendamise ja hädaolukorrast põhjustatud tagajärgede leevendamise ja koostöö võimekuse suurendamine.

3.3.6 Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärgid:

- Eesti elanike väärtushinnangute ja käitumisharjumuste kujundamine keskkonnasäästlikuks;
- riiklike õppekavasid toetava aktiivõppe meetoditel põhineva keskkonnaharidusliku tegevuse arendamine ja läbiviimine;
- määratletud sihtrühmale suunatud keskkonnateadlikkust suurendavate teavitusürituste ja -kampaaniate korraldamine;
- rahvusvahelises keskkonnahariduse alases koostöös osalemine.

3.3.7 Kalanduse programmi eesmärgid:

- saavutada tasakaal kalavarude kaitse ja kasutamise vahel;

- tagada bioloogiline mitmekesisus, kalavarude pikaajaline säilimine;
- tagada püügivõimalus nii kutselistele kui ka harrastuskalastajatele praegu ja tulevikus.

3.3.8 Merekeskkonna programmi eesmärgid:

- Läänemere merekeskkonna hea seisundi saavutamine ja säilitamine;
- merekeskkonnaseisundi hindamise ja seire kvaliteedi tõstmisega seotud uuringud ja arendustööd;
- suurõnnetuste efektiivne reostustõrje tagamine.

3.3.9 Atmosfääriõhukaitse programmi eesmärgid:

- välisõhu kvaliteedi parandamine;
- kliimamuutuste tagajärgede leevendamine;
- transpordisaaste vähendamine;
- kiirgusohutuse tagamine;
- keskkonna füüsikalistest saasteallikatest tingitud reostuse vähendamine;
- energeetika negatiivse keskkonnamõju vähendamine;
- välisõhu keemilise saaste allikatega seonduvate tervise- ja keskkonnoahutude ning riskide väljaselgitamine.

3.3.10 Maapõue programmi eesmärgid:

- toetada maapõueressursside säästlikku kasutamist;
- toetada maastike korrastamist;
- maapõuealase teabe korrastamine ja levitamine.

3.3.11 Maakondliku programmi eesmärgid:

- programm koosneb teistesse valdkondlikesse programmidesse esitatud projektitaotlustest;
- tõsta maakonna keskkonnakaitse taset ning toetada väikesemahulisi projekte.

3.4. Ülevaade struktuuritoetuste vahendamisest 2011. aastal ja eesmärgid 2012. aastaks

3.4.1 Struktuuritoetuste rakendamine 2011. aastal

KIK täidab struktuuritoetuse (ST) rakendusüksuse (RÜ) rolli, olles meetmete rakendajaks elukeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetses suunas 1 (veemajanduse ja jäätmeäitluse arendamine), prioriteetses suunas 2 (säätva keskkonnakasutuse infrastruktuuride ja tugistruktuuride arendamine) ja prioriteetses suunas 3 (energiamaajanduse arendamine), samuti inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetses suunas 1 (elukestev õpe). Rakendusasutuseks on enamiku meetmete puhul Keskkonnaministeerium, ühe meetme puhul ka Siseministeerium. Kokku on KIKi rakendada 21 struktuuritoetuse meedet, millest kõik on 2011.a lõpu seisuga käivitunud.

2011.a jätkus KIKi arendamine eesmärgiga tagada struktuuritoetuse meetmete rakendamiseks vajalik haldussuutlikkus. Olulisemateks 2011.aastaga seotud märksõnadeks olid KIKi struktuurivahenditega tegelevate töötajate kasv ja järelevalve tõhustamine projektide õigeaegse elluviimise tagamiseks.

Aprillis 2011 lõppes KIKi ST juhtimis- ja kontrollisüsteemide audit, mille tulemusel anti KIKile esimene kategooria (kõige kõrgem).

Jätkuvalt on probleemiks olnud projektide elluviimise aeglus ning mahajäämused, võrreldes algselt kavandatu ja taotluse rahuldamise otsustes sätestatuga. Toetuse saajaga efektiivsema kontakti saavutamiseks on ST juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimist 2011.aastal veelgi tõhustatud:

- Projektide toimimise järelevalve tõhustamiseks toimub „valgusfoori“-meetodil projektide kvartaalne hindamine, mille käigus hinnatakse projektide elluviimise ja tulemuslikkuse edukust ning jaotatakse projektid vastavalt hinnangule „rohelisteks“, „kollasteks“ ja „punasteks“. Viimaste puhul rakendatakse igakuise olukorra ülevaatus taktikat ning toetuse saajate vastutavate esindajatega personaalset suhtlust.
- Täiendati regulaarse aruandluse nõudeid projektide elluviimise kohta – toetuse saajad esitavad KIKile kord kvartalis (varem - kord aastas) ajakohastatud hangete plaani ja väljamaksete prognoosi. Eesmärk on tuvastada võimalikud mahajäämused võimalikult varases staadiumis ning kavandada koostöös toetuse saajaga täiendavaid meetmeid mahajäämuse likvideerimiseks ja edasise mahajäämuse vältimiseks.
- Taotluse rahuldamise otsusega (TRO) kinnitatud rahastamiskavade täitmise tagamiseks kinnitati veebruaris 2011.a projektide ajakavas püsimise järelevalve ja seire kord, mis muuhulgas sätestab sanktsioonid rahastamiskava mittejärgivatele toetuse saajatele, sh sunniraha sissenõudmise, projektijuhi kulu abikõlbmatuks tunnistamise, TRO osalise või tervikuna kehtetuks tunnistamise.
- Toetuste absorbeerimise seisukohalt on oluline tagada sujuv ja kiire töö KIKis. Sel eesmärgil ajakohastati 2011.a tööprotseduure väljamaksetaotluste menetlemisel. Aasta lõpuks valminud uuendatud protseduuri eesmärk on kiirendada väljamaksete teostamist, tagades samas kulutuste abikõlblikkuse piisava kontrolli. Protseduuri muudatuse kohaselt menetletakse osa protsesse paralleelselt,

projektikoordinaatorile määrati suurem vastutus väljamaksetaotluste menetlemisel, sh kaalutusõigus väljamakse-taotlustel pisivigade parandamiseks.

Järgnevas tabelis on esitatud ülevaade rakenduskavades sätestatud eelarvete täitmisest prioriteetsete suundade lõikes 31.12.2011 seisuga. Tabel kirjeldab rakenduskavas kokku lepitud eelarvet ja selle täitmist projektide taotluse rahuldamise otsuste ja väljamaksete kohta:

Prioriteetne suund	Fond	Eelarve EUR	Kinnitatud projektide EL toetuse summa	Osa eelarvest	EL toetuse väljamaksed	Osa eelarvest
Veemajandus ja jäätmekäitlus	ÜF	619 942 991	505 178 667	81%	143 477 573	23%
Säästev keskkonnakasutus	ERF	92 032 773	84 961 395	92%	31 739 475	34%
Energiamajandus	ERF	9 586 747	9 556 752	100%	4 122 242	43%
Keskkonnaharidus	ESF	3 195 582	2 716 243	85%	65 964	2%

Prioriteetsed suunad jagunevad meetmeteks, meetmete lõikes on eelarve täitmine seisuga 31.12.2011 järgmine:

SFOS nr	Meetme nimi	Eelarve EUR	Kinnitatud projektide EL toetuse summa	Osa eelarvest	EL toetuse väljamaksed	Osa eelarvest
2.1.1	Veemajanduse infrastruktuuri arendamine	409 034 551	394 975 463	97%	104 073 709	25%
2.1.10	Vooluveekogude seisundi parandamine (avatud taotlemine)	9 586 747	6 182 786	64%	79 714	1%
2.1.11	Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks	1 705 280	1 705 280	100%	38 078	2%
2.1.2	Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine	40 264 339	18 046 713	45%	12 781 459	32%
2.1.3	Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate sulgemine ja korrastamine	54 324 901	35 276 800	65%	15 159 138	28%
2.1.4	Vooluveekogude seisundi parandamine (investeeringute kava)	7 881 467	4 986 387	63%	3 311 766	42%
2.1.5	Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe- ja tööstusaladel	19 173 495	19 173 319	100%	2 759 487	14%
2.1.6	Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine	39 625 222	17 259 022	44%	4 429 035	11%
2.1.7	Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuste ladestusala laiendamine	3 195 582	1 601 251	50%	845 187	26%
2.1.8	Põlevkivienergeetika jäätmeohustate sulgemine ja tuhaärastussüsteemi uuendamine	31 955 824	2 776 063	9%	0	0
2.1.9	Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse	3 195 582	3 195 582	100%	0	0
2.2.1	Keskkonnajärelvalve arendamine	6 391 165	3 725 397	58%	2 064 712	32%
2.2.2	Keskkonna hädaolukordadeks valmisoleku parandamine	38 346 989	38 346 988	100%	22 901 496	60%

2.2.3	Looduse mitmekesisuse säilitamine (Avatud taotlemine)	5 112 932	4 679 184	92%	2 023 134	40%
2.2.4	Keskkonnaseire arendamine	1 661 703	1 661 703	100%	1 456 392	88%
2.2.5	Kaitsealade kaitsekorralduskavade ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilitamiseks	4 665 550	4 665 550	100%	789 836	17%
2.2.6	Looduse mitmekesisuse säilitamine (Investeeringute kava)	11 951 478	8 856 053	74%	1 571 051	13%
2.2.7	Keskkonnahariduse infrastruktuuri arendamine	22 369 077	21 492 641	96%	928 451	4%
2.2.8	Keskkonnaseire ja andmehõive arendamine (Programm)	1 533 879	1 533 880	100%	4 403	0%
2.3.4	Taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks	9 586 747	9 556 752	100%	4 122 242	43%
1.1.9	Keskkonnahariduse arendamine	3 195 582	2 716 243	85%	65 964	2%

3.4.2 Ülevaade 2011. a olulisematest tegevustest ja tulemustest meetmete kaupa

Alljärgnevalt antakse ülevaade 2011. a olulisematest tegevustest struktuuritoetuse meetmete lõikes. Põhjalikum ülevaade struktuuritoetuse meetmete rakendamise aastapõhistest tulemustest, sh 2011.a., antakse elukeskkonna arendamise rakenduskava seirearuandes, mis avalikustatakse iga-aastaselt pärast rakenduskava seirekomisjoni kinnitamist (tavapäraselt juunikuus) veebiaadressil <http://www.envir.ee/821668>.

Rakenduskava seirearuandes on üksikasjalikumalt kirjeldatud meetmete elluviimise tulemusi – antakse ülevaated toetuse andmise ja kasutamisega seotud tegevustest, projektidele eraldatud rahalistest vahenditest ja väljamaksetest, meetmete eesmärkide saavutamise hetkeseisust, järelevalve tulemustest, rikkumistest, vaietest, teavitamisest jm meetmete rakendamisega seotud asjaoludest.

Meede 2.1.1: Veemajanduse infrastruktuuri arendamine (ÜF, meetme maht 409'034'551 EUR)

Meetme avanemisest saadik on läbi viidud kolm taotlusvooru, mille tulemusena on KIK võtnus vastu 73 veemajanduse infrastruktuuriprojekti taotluse rahuldamise otsust (TRO). Kolmanda, viimase, taotlusvooru tähtaeg oli 25.10.2010, kokku esitati 24 taotlust. 2011.a kevadel võeti vastu kuus üle 2'000 inimekvivalendi reostuskoormusega reoveekogumisalade ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi arendamise projekti TROd summas 21,9 MEUR ning üheksa alla 2'000 inimekvivalendi reostuskoormusega reoveekogumisalade ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimise projekti TROd samuti summas 21,9 MEUR. Toetusest on kohustustega kaetud 96% meetmele ettenähtud summast ehk 394,4 MEUR ning toetuse väljamakseid on tehtud kogu meetme eelarvest 25% ehk 104 MEUR, sh 2011.a 76 MEUR.

Meetmest on lõpetatud 2 projekti - Otepää linna veemajandusprojekt ja Keila linna reoveekogumisala veemajandusprojekt.

Meetme seni viimane taotlusvoor lõppes tähtaegselt vastavalt meetme määruuses sätestatule, olulisi probleeme ei esinenud. Taotluste kvaliteet on üldiselt paranenud, taotluste esitamist on pärssinud peamiselt taotlejate vähene omafinantseerimisvõime. Veemajandusprojektide käivitamine ja rakendamine on vee-ettevõtjatele olnud oluline väljakutse - enamikul toetuse saajatel ei ole piisavalt kogemusi ega inimressurssi mahukate investeeringuprojektide elluviimise korraldamiseks. Lisaks on Eesti projektijuhtimisturul piiratud inimressursi pakkumine. Samas on pädeva projektijuht projekti käivitamisel ja elluviimisel olulise tähtsusega võtmeisik.

Veemajandusprojektide elluviimist mõjutasid 2011.a kaks osaliselt omavahel seotud probleemi:

- Veemajandusprojektidega lepinguliselt seotud ehitusettevõtete majandusraskused, mis tingisid tööde seiskumise või täieliku katkemise ning tööde jätkamiseks uute hangete läbiviimisel suure ajakao ning tööde märkimisväärsel kallinemise, võrreldes esialgselt prognoosituga;
- üldine ehitushindade tõusutendents, mis viis majanduslanguse perioodil madalate ehitushindade baasil taotluse rahuldamise otsuse saanud projektide olulise kallinemiseni.

Vastavalt struktuuritoetuste seaduses (STS) § 18 sätestatule võib rakendusüksus toetuse summat suurendada projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul üks kord maksimaalselt 30%, võrreldes toetuse esialgse summaga, kui kallinemine on tekkinud avatud hankemenetluse tulemusena. KIK on projektide järelevalve teostamise käigus suunanud toetuse saajaid, kelle projektidel esineb risk kallinemiseks, projekti elluviimise strateegiat kriitiliselt üle vaatama. Eesmärk on välja selgitada projektis tööde prioriteetsuse järjekord, st tööd, mis lähtudes projekti eesmärkidest on vajalik kindlasti ära teha ka juhul, kui toetust või omafinantseeringut ei ole vajalik mahu võimalik suurendada ning milliseid töid oleks võimalik projekti raames teostamata jätta. Selliseid töid võib teostada hiljem kas omavahenditest või hilisematest toetusmeetmetest – näiteks KIKi keskkonnaprogrammist. Tööde märkimisväärsel kallinemise kontekstis on toetuse saajad asunud KIKi soovitusel ka hankeid sisuliselt osadeks

jaotama, et vajadusel oleks võimalik tööde mahtu vähendada enne lepingu sõlmimist. Kokkuvõttes rahastatakse toetusega kõige olulisemaid töid.

TRO muutmise taotluse esitamisel kallinemise katmiseks võib tekkida toetuse saajal omafinantseeringu probleem - kui toetust antakse juurde, siis on ka toetuse saajal vaja täiendavalt panustada omafinantseeringu rahastamiseks või katta üle 30% kallinemine. Kuna osadel toetuse saajatel puudub täiendav omafinantseerimisvõimekus, siis jääb sellisel juhul lahenduseks osa esialgselt kavandatud tööde väljaarvamine projekti koosseisust, niivõrd kui on võimalik saavutada projekti eesmärgid.

KIK taotles novembris Keskkonnaministeeriumilt teiste meetmete vabade vahendite arvel veemeetme eelarve suurendamist, et katta STS § 18 toodud tingimustel tekkinud kallinemisi. 09.jaanuaril 2012 kinnitas keskkonnaminister meetme uueks eelarveks varasema 409 MEUR asemel 425 MEUR.

Projektide elluviimisel on olnud probleemiks ka TROdega kehtestatud ajakavast ja väljamaksevast kinnipidamine. Lisaks objektivsetele põhjustele – nagu hangete vaidlustamine, lepingust taganemine – on põhjusteks ka toetuse saaja haldussuutmatust nt projektide juhtimise nõrk korraldus, liiga optimistlikud hangete ja väljamaksete kavade prognoosid. Projektide järelevalve tõhustamiseks kehtestas KIK 2011.a alguses projektide ajakavas püsimise järelevalve ja seire korra, mis muuhulgas sätestab ka sanktsioonid rahastamiskava mittejärgivatele toetuse saajatele, sh sunniraha sissenõudmise, projektijuhi kulu abikõlbmatuks tunnistamise, TRO osalise või tervikuna kehtetuks tunnistamise. Võrreldes eelnevate aastatega on alates 2011. a suvest meetmes hüppeliselt tõusnud toetuse väljamaksete maht – veemajanduse suuremahulistel investeeringuprojektidel on pikk käivitus- ja ettevalmistusperiood, mis nüüdseks on läbi saamas ning väljamaksete trend näitab olulist kasvu. Riigieelarve väljamakseprognoosi täideti 2011.a 87% ulatuses, mida KIK hindab heaks saavutuseks. Positiivset mõju trendile on avaldanud KIK järelevalve tõhustamine (sh kvartaalsete hangete plaanide ja väljamakseprognooside esitamise kohustus), mis on distsiplineerinud toetuse saajaid.

Meede 2.1.2: Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine (ÜF, maht 40'264'339 EUR)

Meetme määrus allkirjastati juba 2008.a märtsis, meedet hakati rakendada pärast riikliku jäätmekava kehtestamist Vabariigi Valitsuses 29.05.2008. Meetme algusest on läbiviidud kolm taotlusvoor (sh kolmas voor on 31.12.2011 seisuga avatud ja sinna saab taotlusi esitada jooksvalt).

Esimeses taotlusvoorus võttis KIK vastu kolme projekti TROd summas 8,2 MEUR, need projektid on lõpetatud. Teises taotlusvoorus võttis KIK vastu kuue projekti TROd 6 summas 1,3 MEUR, millest on lõpetatud hetkeseisuga neli projekti.

Kolmas, jooksev taotlusvoor (eelarve mahuga 18,6 MEUR) kuulutati välja 2009.a lõpus ja on endiell avatud taotlemiseks. KIK on vastu võtnud 7 projekti TROd, millest on lõpetatud 5 projekti. Projektidega on kaetud 45% meetme mahust ehk 18 MEUR, toetuse väljamakseid on teostatud 12,8 MEUR, sh 8,7 mln € 2011.a, mis on 32% meetme eelarvest.

Aruandlusperioodi lõpu seisuga ei ole taotlema tulnud veel kolme riikliku jäätmekava 2008–2013 lisas 4 nimetatud tavajäätmeprügila sulgemise eest vastutavat juriidilist isikut. Vastavalt riiklikule jäätmekavale peavad 16. juuliks 2013 olema korrastatud kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad. KIK viib läbi aktiivset „otseturundust“, kaardistades taotluste esitamata jätmise põhjused ning on jõudumööda aidanud neid lahendada. Väiksematel omavalitsustel võib tekkida aga raskusi prügila korrastamisprojekti 10% suuruse omafinantseeringu rahastamisega eelarvest.

Veel esitamata taotluste kui ka käimasolevate projektide puhul võib kujuneda probleemiks prügilate sulgemisega seotud korrastustööde tähtaegne lõpetamine hiljemalt 16. juuliks 2013. Viimased toetuse saajad ja taotlejad peavad oma projektide elluviimisega kiirustama.

Toetuse saajatel esineb lahendamata küsimusi seoses prügilalause maa omandiga. Vastavalt meetme määrulese peab toetuse saaja taotlusele lisama tõendi maa või ehitise omandi või valduse kohta, või kokkuleppe omanikuga või valdajaga, mis lubab kavandatavate toimingute teostamist, või maa munitsipaliseerimise algatamist tõendava dokumentatsiooni. Mõningatel juhtudel on tegemist reformimata riigimaaga, kuid prügila järelehooldajaks on määratud kohalik omavalitsus. Maa omandiküsimuste lahendamine pikendab projekti ettevalmistus-aega.

Käimasolevates projektides tekitavad projekti eelarvele ja ajakavale survet ehitusprojektide muudatused, võrreldes esialgsete eelprojektidega, sest projekteerimisel ei ole võimalik kõiki asjaolusid arvestada. Näiteks on prügila korrastamise käigus selgunud lisatööde vajadus näiteks jääkreostuse likvideerimise.

Projektide elluviimisel tekitab viivitusi ajakavas asjaolu, kui prügila sulgemiskavas on osa prügila korrastamise tegevusi puudu. Vastavalt keskkonnaministri 13.03.2008 määrusele nr 9 „Meetme „Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine“ tingimused“ on meetme raames abikõlblikud ainult prügila sulgemiskavas nimetatud tegevused. Seetõttu on vajalik olnud täiendada ja Keskkonnaametiga kooskõlastada prügila sulgemiskavasid.

Riigieelarve väljamakseprognoosi täideti 85% ulatuses, mis on tingitud sulgemiskavade muutmistest ja sellest tulenevast projekti tegevuste ja väljamaksete edasilükkumisest.

2011.a lõpetati neli prügilate sulgemise projekti, millest olulisim ja mahukaim oli Pärnu Rääma prügila sulgemise projekt. 2011. a lõpu seisuga on menetluses kolm uut prügilate sulgemise projekti rahastamise taotlust. KIK hindab meetme progressi rahuldavaks.

Meede 2.1.3: Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate sulgemine ja korrastamine (ÜF, meetme maht 54'324'901 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas "Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate korrastamise investeeringute kava aastateks 2008–2013" 2008.a novembris. 2009.aastal võttis KIK vastu kahe projekti - „Kiviõli põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastava prügila sulgemine“ ning „Kohtla-Järve põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastava prügila sulgemine“ – rahastamiseks TROd. Toetuse saajaks on Keskkonna-ministeerium.

Meetme mahust on projektidega kaetud 65% ning väljamakseid on teostatud 15,2 MEUR eest ehk 28% meetme eelarvest, sh 2011.aastal 12,7 MEUR.

Tänu hangitavate materjalide tarnete viibimisega käivitusid mõlemad projektide planeeritust hiljem, kuid tänaseks on ajaline mahajäämus likvideeritud.

Seoses vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmisega on keelatud alates 01.01.2012 kasutada sulgemistöölde erimärgitusega kütust, mille kasutamine oleks olnud majanduslikult soodsam. Töövõtjad on esitanud toetuse saajale taotluse kompenseerida kahju, mis tekib kallima kütuse kasutamisest. KIK kaalub koos Keskkonnaministeeriumiga ja Rahandusministeeriumiga selle taotluse rahuldamise võimalust.

Riigieelarve väljamakseprognnoosi ületati – toetust on makstud 137% ulatuses planeeritud mahust. Projektid on ehitusfaasis, toimub lepingute plaanipärane täitmine. Mõlema projekti tegevused aktiveerusid 2011.a teisel poolel. KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.1.4: Vooluveekogude seisundi parandamine (ÜF, meetme maht 7'881'467 EUR)

KIK võttis vastu 21.12.2009 Keskkonnateabe Keskuse projekti „Vooluveekogude seisundi parandamine“ TRO, millega antakse toetust Vabariigi Valitsuse kinnitatud investeeringute kava alusel. Projekti raames on planeeritud tööd kümnel jõel, mida teostatakse kolme ehituslepinguga. Projekti toetuse maht on 4,9 MEUR ehk 63% meetme mahust, väljamakseid on teostatud 3,3 MEUR, sh 2011. a 3,2 MEUR ehk 42% meetme eelarvest.

Projekti alguses viibisid hanked, üks ehitusleping sõlmiti 2010.a lõpus, teised kaks sõlmiti 2011.a esimesel poolel. Paralleelselt ehitushangetega sõlmiti omanikujärelevalve teenuse osutamise lepingud.

Kõik plaanitud lepingud on sõlmitud ja prognoosi kohaselt lõppevad 2012.aastal. Pärast lepingute sõlmimist on tööd on kulgenud plaanitud edukamalt ning kiiremini.

Riigieelarve väljamakseprognnoosi täideti 2011.aasta plaanitud mahust 83% ulatuses. Positiivset mõju projekti elluviimisele on avaldanud KIKi järelevalve tõhustamine. KIK hindab meetme rakendamist heaks.

Meede 2.1.5: Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe- ja tööstusaladel (ÜF, meetme maht 19'173'495 EUR)

Vabariigi Valitsuse poolt 2009.a kinnitatud investeeringute kavas ja selle 2010.a kinnitatud lisa alusel on meetmes kaks projekti – „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel“ ja „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel II etapp“. Projektis „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel“ on kavandatud 10 hanke läbiviimine. 2011.a lõpuseisuga sõlmitud viiest ehituslepingust on asutud kolme täitmisele, üks leping (Kose/Kose-Risti) on täidetud, ühe lepingu ebaõnnestunud hanke asemel toimub uue hanke ettevalmistamine.

Projekti „Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe ja tööstusaladel II etapp“ taotlus rahuldati 27.09.2011. Projekti raames toimub neljal objektil jääkreostuse likvideerimine, selleks korraldatakse kaks ehitushanget ning kaks omanikujärelevalve hanget. II etapi projekti taotluse ettevalmistus viibis ning algne ajakava on nihkunud, kuna projektijuht vahetus kaks korda. Projekti lepingud sõlmitakse ja täitmisega alustatakse 2012.a.

Meetme eelarvest on otsustega kaetud 100%. Toetuse väljamakseid on tehtud 2,8 MEUR, sh 2011.a 2,3 MEUR ehk 14% meetme eelarvest. Mõlemas projektis on hankemenetlused korduvalt ebaõnnestunud, seda nii eelnevatel aastatel kui ka aruandlusperioodil. Projekti elluviimise üle teostab KIK teravdatud järelevalvet, toetuse saajaga kohtutakse projekti hetkeseisu analüüsiks iga-kuuliselt.

Riigieelarve väljamakseprognnoos on täidetud 36% planeeritust. Progress meetmes on olnud märgatav, kuid ei vasta algselt planeeritule. Teise projekti ajakava täitmise olulise viibimise tõttu hindab KIK meetme rakendamist kasinaks.

Meede 2.1.6: Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine (ÜF, meetme maht 39'625'222 EUR)

Projektide rahastamise esimene taotlusvoor toimus 2009. a. KIK otsustas rahastada kolm projekti summas 3,8 MEUR. Teine taotlusvoor toimus 2010.a, mille tulemusena otsustati rahastada seitse projekti summas 5,9 MEUR. Kolmas taotlusvoor toimus 2010.a, mil KIK otsustas rahastada veel seitset projekti summas 5,1 MEUR. Neljas taotlusvoor toimus 2011.a, kuhu laekus tähtaegselt 27 taotlust. 31.12.2011 seisuga on KIK vastu võtnud ühe TRO ja 2012.aasta alguses veel 18 TROd kogumahuks 13,8 MEUR.

Projektidega on kaetud 43% meetme eelarvest. Toetuse väljamakseid on teostatud 2,8 MEUR, sh 2011.a 2,3 MEUR ehk 11% meetme eelarvest.

Alates neljandast taotlusvoorust toetuse taotlemiseks on oluliselt laiendatud meetmest toetatavaid tegevusi. Meetmemääruse muudatuse

tulemusena suurenes neljandas taotlusvoorus oluliselt taotlejate arv ja TROde maht, võrreldes eelmiste voorudega.

Elluviidavate projektide puhul on prognoositud ajakavad osutunud tihti liiga optimistlikuks. Enamus toetuse saajatel puudub varasem struktuurivahendite kasutamise kogemus, mistõttu on pikenenud näiteks hanke- ja väljamaksete dokumentide menetlemise aeg.

Mitmeid tõlgendusi on tekkinud seoses hangete läbiviimisega. Äriühingutest toetuse saajad ei ole hankijad riigihangete seaduse mõttes. Tulenevalt TROst on toetuse saajal kohustus järgida ainult riigihangete seaduse § 3 üldpõhimõtteid, mida on võimalik mõista mitmeti. Lisaks on äriühingutel keeruline garanteerida reaalse konkurentsi olemasolu piiratud pakkujate tingimustes.

Pärast majanduslangusest toimunud investeeringute odavnemise perioodi on 2011.a korraldatud hangete maksumused osutunud planeeritust kallimaks, mõnikord üle 30%. Juhul, kui projekti kallinemine toimus avatud hankemenetlusega riigihanke tulemusena, on toetuse saajal võimalus kallinemise katteks üks kord kuni 30% toetust juurde taotleda. Jäätmete taaskasutamise meetme puhul puudutab see peamiselt KOVidest toetuse saajaid. Arvestades KOVide pingelisi eelarveid, ei ole paljud toetuse saajad projekti eelarve suurendamisest huvitatud, kuna sellisel juhul tuleb neil leida täiendavaid vahendeid ka omafinantseeringu katteks. Seetõttu soovitakse projekti tegevusi muuta, mis omakorda tähendab täiendavat ajakulu ja võib tuua kaasa projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise vajaduse. Hange kallinemine mõjutab KOVide kõrval ka eraettevõtjaid, kes aga ei kvalifitseeru STS § 18 alusel kallinemiste katteks toetuse juurdeandmise tingimustele vastavaks. See tähendab, et neil on vaja omavahendite arvelt leida võimalusi projekti täiendavaks finantseerimiseks, mis võib osutada aeganõudvaks ja keeruliseks protsessiks. Esineb oht, et toetuse saajal ei õnnestu leida täiendavaid vahendeid.

Uute alustavate ettevõtete jaoks on piisava omafinantseeringu rahastamise kõrval põhimureks prognoositud sisendjäätmeevoogude tagamine.

Riigieelarve väljamakseprognoosi täideti 2011.aasta plaanitud mahust 46% ulatuses. Üheks põhjuseks on asjaolu, et viis toetuse saajat ei ole alustanud projekti elluviimist, kuna omafinantseeringu katteks ei ole suudetud leida rahalisi vahendeid.

Võrreldes 2010. aastaga on mitmed projektid edukalt käivitatud ja kolme projekti tegevused aruandlusperioodil lõpetatud. Edukamateks on osutunud need projektid, kus toetuse saajaks on kohalikud omavalitsused ja omavalitsuste poolt moodustatud äriühingud. Näiteks lõpetati 2011.aastal edukalt MTÜ Lääne-Viru Jäätme keskuse jäätmekäitluskeskuse rajamise projekt Lääne-Virumaal. Kokkuvõttes hindab KIK meetme progressi kasuks.

Meede 2.1.7: Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuste ladestusala laiendamine (ÜF, meetme maht 3'195'582 EUR)

2009.a toimunud taotlusvooru esitati üks toetuse taotlus projekti "Väätša jäätmekäitluskeskuse ladestusala laiendamine" rahastamiseks, mille kohta võttis KIK 11.11.2010 vastu TRO summas 1,6 MEUR. Projekt katab 50% meetmele planeeritud eelarvest. Väljamaksete teostamisega alustati 2011.a, 31.12.2011 seisuga on välja makstud 1 MEUR ehk 27% meetme eelarvest.

Projekti maksumus on kallinenud hanke käigus, samuti teostatakse lisatöid, mida algul ei planeeritud. Seetõttu on projekti ajakava täitmine pingestatud.

2011.a toimus projekti hangete läbiviimine ja lepingute sõlmimine, mis annavad eeldused lõpetada projekt planeeritud tähtajaks 31.12.2012. Riigieelarve väljamakseprognoosi täideti 2011.aastal 53% ulatuses. KIK hindab meetme progressi rahuldavaks.

Meede 2.1.8: Põlevkivienergeetika jäätme hoidlate sulgemine ja tuhaärastussüsteemi uuendamine (ÜF, meetme maht 31'955'824 EUR)

2009.a septembris kehtestati meetme „Põlevkivienergeetika jäätme hoidlate sulgemine ja tuhaärastussüsteemi uuendamine“ investeeringute kava aastateks 2010–2013, mis sisaldas Ahtme tuhavälja projekti. AS Kohtla-Järve Soojus esitas 2010. a lõpus taotluse, mille KIK rahuldas 28.01.2011 summas 2,8 MEUR. Toetuse väljamakseid seisuga 31.12.2011 ei ole tehtud.

Aruandeaastal on projekt käivitunud – on alustatud hangete läbiviimisega, kuid lepinguid ei ole sõlmitud. Ehitustööde lepingute sõlmimine on viibinud hankedokumentide juriidilise ekspertiisi ja muude kooskõlastuste venimise tõttu. Seoses toetuse saaja omanike vahetusega on muudetud toetuse saaja nimi. Uueks toetuse saajaks on VKG Soojus AS. Projektelluviimine ei ole toimunud vastavalt planeeritud aja- ja tegevuskavale.

Projekti elluviimine on kavandatud 2012. aastasse.

Riigieelarvesse prognoositi 2011.aastaks toetuse väljamakseid 1,5 MEUR, mida ei ole toimunud. KIK hindab meetme progressi kasuks.

Meede 2.1.9: Ladestusalaga jäätmekäitluskeskuse rajamine Kagu-Eestisse (ÜF, meetme maht 3'195'582 EUR)

Taotlusvoor toimus 2010.a, kuhu esitati kaks toetuse taotlust, millest KIK võttis vastu Polli Prügila OÜ TRO ja Ragn-Sells AS taotluse mitterahuldamise otsuse. Ragn-Sells AS esitas KIKile vaide mõlema otsuse kohta. Polli Prügila OÜ esitas KIKile vaide TRO sätte peale, mille kohaselt KIK seadis toetuse maksmise sõltuvusse tingimusest, et Euroopa Komisjoni annab vastava „õiguskindluse taotluse“ alusel kinnituse toetuse andmise vastavuse kohta riigiabi reeglitele. KIK jättis rahuldamata Ragn-Sells AS vaide, mille peale esitas Ragn-Sells AS kaebused halduskohtusse, mis on menetlemisel. Augustis 2011 esitas Ragn-Sells AS ka Euroopa Komisjonile kaebuse riigiabi andmise reeglite rikkumise kohta, mille peale esitas Euroopa Komisjon Eestile järelepärimise. 31.12.2011 seisuga on kohtumenetlus Ragn-Sells AS kaebuste arutamiseks peatatud, kuni Euroopa Komisjoni arvamus saamiseni. Polli Prügila OÜ võttis oma vaide 02.02.2012 tagasi.

Riigieelarvesse prognoositi 2011. a küll väljamakseid 320 tuhande EUR ulatuses, kuid kohtuvaidluste tõttu ei ole projekt käivitunud ega toetuse

väljamakseid toimunud. KIKi hindab meetme progressi prognoosimatuks kuni kohtuvaidluse lõppemiseni.

Meede 2.1.10: Vooluveekogude seisundi parandamine, avatud taotlemine (ÜF, meetme maht 9'586'747 EUR)

Esimene taotlusvoor toimus 2010.aastal, voo eelarve maht oli 3,2 MEUR. KIK võttis 2010.a vastu nelja projekti TROd. Teine taotlusvoor toimus 2011.aastal, mil KIK võttis vastu kuue projekti TROd. Võrreldes esimese taotlusvooriga oli teise voo taotluste kvaliteet kõrgem, kuid taotlemisaktiivsus prognoositust madalam. Samas on paisuomanikel kohustus veeseaduse § 40¹ lg 13 ja looduskaitseaduse § 51 lg 2 järgi lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogule või selle lõigule ehitatud paisul tagada kaladele läbipääs nii üles- kui ka allavoolu hiljemalt 2013. aasta 1. jaanuariks. Teistel paisuomanikel tuleb, lähtuvalt veeseaduse § 40¹ lg 11, arvestada ekspertiiside või keskkonnamõju hindamise tulemust ning veeloa andja põhjendatud nõudmisel tagada kalade läbipääsu paisust nii üles- kui ka allavoolu hiljemalt 1. jaanuariks 2015.a. Seaduse nõetest tulenevalt hindas KIK, et paisuomanike huvi toetuse saamiseks on väga suur, kuid tegelikkuses on huvi olnud mitteootuspäraselt väike. Koostöös Keskkonnaministeeriumi veeosakonnaga on KIK korduvalt teavitanud potentsiaalseid toetuse taotlejaid eelseisvatest tähtaegsetest kohustustest.

Meetme eelarve mahust on otsustega kaetud 6,2 MEUR ehk 64%. Toetuse väljamakseid on tehtud 80 tuhat EUR, mis moodustab 1% meetme eelarve mahust. Kolmanda taotlusvooru toimub plaanikohaselt 2012. a I kvartalis.

Projektide käivitamisel on üheks oluliseks probleemiks varasem riigihangete läbiviimise kogemuse puudumine, eriti MTÜde puhul. Mõningaseks probleemiks on omafinantseeringu osa rahastamine. Kui toetuse saajad on KOVid, käivituvad projektid reeglina aeglasemalt kui on plaanitud. Enam rahastatud projektide puhul toimub projekteerimine, pärast mida alustatakse ehitustegevustega. KIK hindab meetme progressi rahuldavaks 2011.aastal toimunud toetuse välja-maksete põhjal.

Meede 2.1.11: Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rände-tingimuste parandamiseks (ÜF, meetme maht 1'705'280 EUR)

5. oktoobril 2010. a kehtestas keskkonnaminister meetme "Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks" rakendamiseks programmi. Programmi eesmärgiks on teostada riigile kuuluvatel maaüksustel asuvate tõkestusrajatiste tehnilise seisukorra ülevaatus, programmi tegevused viiakse ellu kahe lepingu raames. Programmi elluviijaks on Keskkonnateabe Keskus. Meetme eelarve mahust on programmiga kaetud 100%, väljamakseid on 2011. a tehtud 1% meetme eelarvest.

Keskkonnaministri 03.08.2011 käskkirjaga nr 295 kehtestati programmi tegevuskava ja eelarve. Programmi raames kavandatud kahest lepingust esimene sõlmiti 2011.a viimases kvartalis ning selle tegevused on planeeritud poolteiseks aastaks. Teine hange on ettevalmistatud, kuid läbiviimine ja lepingu sõlmimine toimuvad 2012.a alguses. 2011. a ei olnud selles meetmes riigieelarves toetuse väljamakseid ette nähtud. KIK hindab meetme progressi rahuldavaks.

Meede 2.2.1: Keskkonnajärelevalve arendamine (ERF, meetme maht 6'391'165 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas investeeringute kava 2009. a. ja kava muudatuse 2011.a detsembris.

2011.aasta lõpuseisuga on KIK võtnud vastu Keskkonnainspektatsiooni kolme projekti toetuse TROd kogusummas 3,6 MEUR. Meetme eelarvest on nende projektidega kaetud 57%. Toetuse väljamakseid on teostatud 2 MEUR ulatuses ehk 32% meetme eelarvest, sh 2011.a 1,7 MEUR. Keskkonnainspektatsioon esitab investeeringute kava muudatuse kohaselt 2012.a veel kolme projekti rahastamise taotlused.

Projekti „Keskkonnainspektatsiooni Viljandi büroo Kivilõppe hoone ümberehitus“ elluviimine on viibinud oluliselt ehitushanke kallinemise tõttu – ehitushange viidi 2011. a läbi kaks korda ning mõlemal korral hange ebaõnnestus pakkumuste eelarvete kallinemise tõttu. 2011.a kinnitatud investeeringu kava muudatusega anti projektile juurde kallinemise katteks 90 tuhat EUR.

Keskkonnajärelevalvevahendite ja –tehnikate soetamise projektis on 2011.a tehtud olulisi investeeringuid: on soetatud maasturid, paadid ning operatiivsed kontoribussid. Ka projekti „Infotehnoloogilised arendustööd ning rakendamiseks vajalike vahendite soetamine“ elluviimine on ajagraafikus.

Riigieelarvesse planeeritud väljamaksete prognoos täideti 90% ulatuses. KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.2.2: Keskkonna hädaolukordadeks valmisoleku parandamine (ERF, meetme maht 38'346'989 EUR)

Meetme rakendusasutuseks on, erinevalt ülejäänud KIKi poolt rakendatavatest struktuuritoetuse meetmetest, Siseministeerium. Vabariigi Valitsus kinnitas investeeringute kava 29.08.2008.

Meetme eelarve on 38,3 MEUR, millest ca 26% ehk 10 MEUR on ette nähtud Päästeametile viie projekti rahastamiseks, mille kohta KIK võttis vastu TROd jaanuaris 2009. 2011.a lõpu seisuga on kõik viis projekti lõpetatud. Kõige suuremaks objektiks oli Päästeameti logistikakeskus Kosel, mis valmis 2011.a maikuus. Logistikakeskus võimaldab tänapäevasel tasemel päästetööde vahendeid komplekteerida, hooldada ja ette valmistada kasutuseks ning suunata sündmuspaika.

Ülejäänud 74% meetme eelarvest ehk 28,3 MEUR suunati Politsei- ja Piirivalveameti suurprojektile "Multifunktsionaalne reostustõrje laeva soetamine", mille TRO võttis KIK vastu märtsis 2010.a. Projekti käigus ehitatakse laev, mis võimaldab täiustada Eesti võimekust merereostuse

tõrjes, tulenevalt siseriiklikest vajadustest ning HELCOMi konventsiooni soovitudest. Projekt lõpetatakse plaanitul 2012.a. Toetuse väljamakseid on teostatud 22,9 MEUR, sh 8,6 MEUR 2011.a, mis on 60% meetme eelarvest.

Päästeameti projektidest on ülejäänud vaba raha jääk 368 tuhat EUR. Selle kasutamise eesmärgil muutis Vabariigi Valitsus 22.12.2011 investeeringute kava. Päästeametil on ettevalmistatud hankedokumentide tehnilisi kirjeldusi 6 MEUR ulatuses.

Projektide elluviimisel esines tõrkeid seoses väga spetsiifiliste seadmete hankimisega. Pakkujate ring oli väga väike ja esines olukordi, kus ei laekunud ühtegi pakkumist. Seetõttu osa hankeid kallines, võrreldes taotluses planeerituga.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos täideti 191% ulatuses. Põhjuseks on multi-funktsionaalse laeva planeeritust kiirem ehitamine ca 2 kuu võrra.

KIK hindab meetme kulgemist väga heaks. Kõik lõpetatud projektides planeeritud tegevused on ellu viidud ning eesmärgid saavutatud. Ootuspäraselt täidetakse ka multifunktsionaalse reostustõrjelaeva projekti eesmärgid.

Meede 2.2.3: Looduse mitmekesisuse säilitamine, avatud taotlemine (ERF, meetme maht 5'112'932 EUR)

KIK on korraldanud 2009.a ja 2010.a kaks taotlusvooru, millest esimeses esitati 54 taotlust ja teises 65 taotlust. KIK võttis vastu esimeses voorus 26 TROd ja teises voorus 22 TROd. Hiljem on neli toetuse saajat loobunud toetuse kasutamisest. 2012.a I kvartalis vormistatakse veel kolm TROd meetme eelarve vaba raha arvel.

Looduse mitmekesisuse säilitamise projektid hõlmavad parkide, matkaradae ja muude looduse üksikobjektide korrastamist, elupaikade taastamist ja karja soetamist.

Projektidega on kaetud 91% meetme eelarvest ehk 4,7 MEUR. Toetuse väljamakseid on teostatud 2 MEUR, sh 2011.a 1,8 MEUR, mis on 40% meetme eelarvest.

Üks olulisemaid murekohti taotluste menetlemisel on olnud taotluse eelarve adekvaatne koostamine. Toetuse saajad on mittetulundusühingud, kel puudub riigihangete korraldamise kogemus, aga ka projektijuhtimise kogemus, mis põhjustab plaanitud aeglasemat projektide elluviimist. Seetõttu korraldas KIK toetuse saajatele mitmeid spetsiifilisi koolitusi, et aidata tagada projekti eesmärkide saavutamist.

2011.aastal selgus, et osa toetuse saajaid olid korraldanud hanked lihtmenetlusega, kuid oleksid pidanud RHS mõttes korraldama avatud hanked. Seetõttu nõudis KIK toetuse saajatelt osa struktuuritoetust tagasi.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos täideti 93% ulatuses. KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.2.4: Keskkonnaseire arendamine (ERF, meetme maht 1'661'703 EUR)

Vabariigi Valitsus kinnitas 2009.a investeeringu kava, mis sisaldas ainult ühe projekti. EMHI esitas samal aastal KIKile taotluse projekti „Hüdromeetilise, meteoroloogilise ja rannikumere seirevõrgu moderniseerimine keskkonnaseire võimekuse tõhustamiseks“ toetusega rahastamiseks. KIK võttis vastu selle projekti TRO märtsis 2010.a summas 1,7 MEUR.

Enamus projekti tegevusi on 2011.aasta jooksul lõpetatud, suures osas on komplekteeritud hüdromeetria ja meteoroloogia võrgustik. Projekti raames on kallinenud kaugmõõturite ning hüdro- ja mõõtejaamade aparatuuri soetus. Projekti elluviimine on ajakavast ees ning tegevused plaanitakse lõpetada 2012.a.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos täideti 67% ulatuses. Kokku on tehtud väljamakseid 1,5 MEUR ehk 88% meetme eelarvest. KIK hindab meetme progressi väga heaks.

Meede 2.2.5: Kaitsealade kaitsekorralduskavade ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilitamiseks (ERF, meetme maht 4'665'550 eurot)

Programm allkirjastati keskkonnaministri poolt 29.09.2009 ja selle elluviijaks on Keskkonnaamet (KKA). Programmi eelarve maht on 4,7 MEUR. Programmi eesmärk on aidata kaasa ohustatud liikide ja elupaigatüüpide soodsa seisundi tagamisele ning kaitstavatel loodusobjektidel maastikuilme säilitamisele. Programm on eelduseks looduse mitmekesisuse säilitamise meetmete rakendamisele. Programmi elluviimise tulemusena peab valmima 600 kaitstava ala kaitsekorralduskava ning 44 liigikaitse tegevuskava.

Programmi raames on sõlmitud 179 lepingut, neist 49 lepingut 2011.a. Valminud on 40 kaitsekorralduskava ja 26 tegevuskava. Kavandatavate lepingute koguarv selgub programmi elluviimise käigus.

Programmi rakendamine on osutunud takistatuks, sest osa hankeid on menetletud RHS nõuetega vastuolus, mille põhjal on KIK teostanud kaks rikkumismenetlust. Lisaks on KIK tuvastanud programmi tööde osalise kattuvuse EMP finantsmehanismist rahastatava projekti tegevustega, mistõttu neid töid KIK ei rahasta.

KIK korraldab koostöös Keskkonnaametiga regulaarseid nõupidamisi, et aidata toetuse saajal lahendada esilekerkinud küsimusi.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos täideti 26% ulatuses.

Programmi ajaline mahajäämus on hinnanguliselt 1 aasta. KIK loodab edaspidi arendada KKA-ga paremat koostööd, et kiirendada programmi elluviimist.

Riigieelarvest on toetuse väljamakseid tehtud kokku 800 tuhat EUR ehk 17% meetme eelarve mahust, sh 2011.a 340 tuhat EUR. KIK hindab meetme rakendamise progressi kasinaks.

Meede 2.2.6: Looduse mitmekesisuse säilitamine, investeeringute kava (ERF, meetme maht 11'951'478 EUR)

Vabariigi Valitsuse kinnitas Keskkonnaameti (KKA) ja Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) projektide esimese investeeringute kava 25.03.2010.a kokku 28 projektiga kogusummas 3,4 MEUR. KIK võttis vastu 2010.a 27 TROd kogusummas 3,3 MEUR ja 2011.a täiendavalt 1 TRO. RMK loobus ühe projekti elluviimisest seoses hanke olulise kallinemisega, võrreldes kavandatud eelarvega.

Vabariigi Valitsus kinnitas antud valdkonnas veel teise investeeringute kava 10.03.2011, mida muudeti 06.10.2011, kuna hangete käigus ilmnesisid mitmete projektide olulised kallinemised.

KIK võttis vastu 22 TROd kogusummas 5,5 MEUR. RMK loobus veel ühes projekti elluviimisest.

Esimese investeeringute kava projektide elluviimine on toimunud plaanitud ajakavast aeglasemalt. Põhjuseks on olnud nii hankemenetluste aeglane korraldamine ja hangete ebaõnnestumine pakujate puudumise tõttu kui ka liiga optimistlik hinnang tegevuste elluviimise ajaressursi kohta. Projekteerimistingimuste, maaomanike kooskõlastuste ja ehituslubade saamine on võtnud oluliselt rohkem aega, võrreldes plaanituga. Osaliselt on tegevuste elluviimine viibinud tänu ilmastikuoludele (nt lumerohked talved, mitteootuspäraselt kõrge veetase jms).

Esimesest kavast on lõpetatud edukalt 12 projekti. Näiteks ühe suurema eelarvega projekti „Kasari luha ülesõitide rajamine hooldamise jätkusuutlikuse tagamiseks“ raames rekonstrueeriti Rõude sild-regulaator, tagades seeläbi niiduhoooldustehnika ligipääs ~630 ha Kasari luhtadele. Lisaks rajati projekti raames Arujõe ülesõit ja seitsmele veesoonele paigaldati truubid, mis võimaldavad hooldustehnikaga liikuda praktiliselt kogu Kasari luhal ning teostada ca 230 ha heina väljaveo ja elupaiga kvaliteedi parandamise.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos on täidetud 43% ulatuses. Toetuse väljamaksed RMK-le toimuvad põhiliselt 2012.aastal, kuna RMK esitab väljamaksetaotlused reeglina pärast projekti lõpetamist.

Teise investeeringute kava projektide maksumus on osaliselt odavnenud (nt karuputke tõrjetööd, taastamistööd Pirita jõeoru maastikukaitsealal, rabade seireseadmete ost).

Toetuse väljamakseid on teostatud kokku 1,6 MEUR, sh 2011.a 1,2 MEUR ehk 13% meetme eelarvest.

KIK hindab meetme progressi heaks.

Meede 2.2.7: Keskkonnahariduse infrastruktuuri arendamine (ERF, meetme maht 22'369'077 EUR)

Taotlusvoorus, mis lõppes 2010.a kevadel, laekus 91 toetuse taotlust kogusummas 53,4 MEUR. KIK võttis vastu 14 TROd kogusummas 22 mln €. Üks toetuse saaja loobus eraldatud toetusest, seega viiakse ellu 13 projekti.

Projektide käivitamine ja elluviimine on viibinud, kuna taotluste ettevalmistuse kvaliteet tingis nende oodatust pikema menetlemise KIKis.

Täiendavat ajalist pinget on tekitanud ideekonkursside korraldamine ja kooskõlastamine.

Ehitushangete kallinemine on viinud toetuste juurdeandmisele viiele projektile summas 385 tuhat EUR. Osa ehitushankeid on ebaõnnestunud.

Riigieelarve 2011.a väljamakseproгноos täideti 9% ulatuses.

Toetuse väljamakseid on teostatud 928 tuhat EUR, sh 2011.a 920 tuhat EUR, mis on 4% meetme eelarvest.

KIK hindab meetme progressi rahuldavaks.

Meede 2.2.8 Keskkonnaseire ja andmehõive arendamise programm (ERF, meetme maht 1'533'879 EUR)

Keskkonnaminister kinnitas programmi 13.10.2011, programmi eelarve on 1,5 MEUR. Väljamakseid on teostatud 4 tuhat EUR.

Programm alustas reaalselt tööd septembris 2011, meetme rakendamine alles algusjärgus. Toetuse saaja on Keskkonnaministeerium. Esimese hanke ettevalmistamisega alustati tööd 2012.a alguses. KIKi hinnangul saavutatakse programmi eesmärgid 2012.aastal.

Meede 2.3.4 Taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks (ERF, meetme maht 9'586'747 EUR)

Taotlusvoor toimus 2009.a. KIK võttis vastu 21 TROd kogusummas 9,6 MEUR. 2011.a lõpetati 7 projekti, kokku on lõppenud 12 projekti.

Projektide tulemusena on aruandlusperioodi lõpu seisuga rekonstrueeritud kolm katlamaja neljast - Orissaare alevis Saaremaal, Kurtna alevis Saku vallas, Võhma linnas Viljandimaal. Tegemist on soojatorustiku rekonstrueerimisega 27,6 km ulatuses, millest 2011.a lõpu seisuga on valminud 22,2 km. Hinnanguline soojusenergia kokkuhoid on 10,2 GWh aastas.

Meetme projektide tulemusena toodeti 2011.a taastuvenergiaallikast soojusenergiat 11,1 GWh.

Katlamajade ja soojatorustike rekonstrueerimise projektide progress on olnud plaanipärane.

Biogaasijaamade rajamise projektide puhul toimus 2011.a elektriliitumiste ajaline viibimine, mis on takistanud ehituslepingute sõlmimist. Koostöös Eesti Energia Jaotusvõrk OÜga see takistus kõrvaldati. 2011.a sõlmiti kolme biogaasil toimiva koostootmisjaama ehituslepingud (Aravete, Vinni ja Oisu). Neljanda jaama (Ilmatsalu) ehituslepingu sõlmimine ja ka jaama valmimine jääb 2012.aastasse.

Riigieelarve 2011.a väljamakseprognnoosi täideti 53% ulatuses. Toetuse väljamakseid on teostatud 4,1 MEUR, sh 2 MEUR 2011.a, mis on 43% meetme eelarve mahust.

KIK hindab meetme progressi heaks. On oht, et biogaasil töötavate koostootmisjaamade projektide lõpetamine lükkub 2013.a algusesse.

Meede 1.1.9: Keskkonnahariduse arendamine (ESF, meetme maht 3'195'582 EUR)

Programm „Keskkonnahariduse arendamine“ kinnitati keskkonnaministri poolt 12.01.2011, mida täpsustati eelarve osas 3.08.2011. Toetuse saaja on Keskkonnamet.

2011.a lõpu seisuga on meetmes vabu vahendeid 479 tuhat EUR, mille kasutamise viisi üle otsustatakse 2012. a II kvartalis, kui valmivad programmi raames korraldatavate keskkonnahariduse teemaliste uuringute aruanded.

Programmi „Keskkonnahariduse arendamine“ elluviija tegeles aruandeperioodil programmi käivitamisega. Lepinguni programmi eesmärkidest ja tegevustest teavitava teabelehe väljaandmiseks jõuti 2011.a oktoobris, esimene lehenumber ilmus novembris ja toimetati otsepostitusena sihtrühmani. Lepingud sõlmiti veel kolme keskkonnaharidusealase uuringu teostamiseks ning keskkonnahariduse veebiportaali arendamiseks. Täienduskoolituskavade väljatöötamise hange kuulutatakse välja 2012.a teises kvartalis, pärast nimetatud uuringute tulemuste selgumist. KIK hindab meetme arengu rahuldavaks, kuna tegevuste rahastamine on olnud 2011.a lõpu seisuga minimaalne.

3.4.3 Euroopa Liidu abiperioodi 2004-2006 projektide elluviimine

Ühtekuuluvusfondi osas jätkas KIK 2011.aastal kahe ÜFi investeeringuprojekti elluviimise korraldamisega.

KIKi vahendusel tehti 2011.a toetuse väljamakseid 4,2 MEUR ulatuses, sh ÜFi vahenditest 1 MEUR ja KIKi kaasfinantseerimisvahenditest 3,2 MEUR. Paikvaatluste jm järelevalve-toimingute käigus rikkumisi ei tuvastatud.

2011.a lõpetati Emajõe-Võhandu ning Viimsi veemajandusprojektide tööd. Euroopa Komisjon pikendas mõlema projekti abikõlblikkuse perioodi kuni 30.08.2011.

3.4.4 Struktuuritoetuste üksuse 2012. aasta arenduseesmärgid

1. ST projektikoordinaatori infokeskkond/töokeskkond Intranetis

Seoses KIK intraneti loomisega 2012.a on kavas luua süsteemne ja pidevalt ajakohastatav projektikoordinaatori funktsiooni täitmist toetav infokeskkond intranetis, kust projektikoordinaator saaks tööloikude kaupa pidevalt kaasajastatud abiinfot tööülesannete täitmiseks.

1. ST protseduuride ajakohastamise lõpuleviimine

2011.a alustati protseduuride uuendamist ja ülevaatamist, et tagada nende vastavust kehtivatele õigusaktidele ja reaalsele praktikale. 2012.a plaanitakse viia lõpule ülejäänud oluliste protseduuride ajakohastamine (järelevalve, hanked, rikkumised, tagasinõuded).

1. Elektrooniliste väljamaksetaotluste (VMT) esitamisevõimaluse loomine toetuse saajale ning VMTde elektrooniline menetlemine KIK sees
Rahandusministeeriumi käivitas 2011.aastal struktuuritoetuste operatiivsüsteemi arendusprojekti, mille raames on plaanis 2012.a välja töötada lahendus VMTde elektrooniliseks esitamiseks ning menetlemiseks (nn e-SFOS). KIK osaleb koostöös rahandusministeeriumiga, selgitades ja täpsustades praktilisi vajadusi.

1. Struktuuritoetuste teabepäevade vajaduse väljaselgitamine ning teabepäevade korraldamine

ST üksuse jätkab teabepäevade korraldamist ja läbiviimist, et taotlejad ja toetuse saajad oleksid adekvaatselt informeeritud rahastamise võimalustest ja tingimustest ning projektide elluviimisega seotud asjaoludest.

3.5 CO₂ heitkoguse ühikutega kauplemine ja rohelise investeerimiskeemi rakendamine

KIKi kahe müügijuhhi töö saavutusena sõlmis Eesti Vabariik 2011.a kaheksa CO₂ heitkoguse ühikute müügitehingut kogusummas 185 MEUR.

Tehingud teostati Hispaania Kuningriigi ja Jaapani korporatsioonidega SMBC, Sumitomo ja Mitsubishi.

Keskkonnaministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel rakendab KIK kahte rohelist investeerimiskeemi, mis on seotud taastuvenergia allikate laialdasema kasutamisega energia tootmiseks. Rahastajaks on Austria Vabariik.

Austria esimese lepingu raames viiakse ellu 21 taastuvenergia projekti. Leping hõlmas 18 soojustorustiku rekonstrueerimise projekti, ühte katlamaja rekonstrueerimise projekti ja kahe koostootmisjaama rajamist (Kuressaare ja Võru). 2011.aastal lõpetati neist 11 projekti. Kuressaare jaama rajamisega alustati 2011.a.

KIK taganes 22.02.2012 Võru koostootmisjaama rahastamisest, kuna projekti elluviimine ettenähtud ajakava kohaselt oli muutunud ebatõenäoiseks.

Väljamakseid teostati 2011. a 2,8 MEUR ulatuses. Austrialt on taotletud projektide elluviimise lõpptähtaja pikendamist kuni 31.12.2013.

Austria teise lepingu raames viiakse ellu 20 taastuenergia projekti, neist 19 projekti toetuse saajatega on KIK sõlminud rahastamise lepingu ja viimase projekti toetuse saajaga sõlmitakse leping 2012.aastal. Nende projektide elluviimise käigus rajatakse kolm katlamaja ja neli koostootmisjaama ning rekonstrueeritakse soojatorustikku 16 asulas.

Väljamakseid teostati 2011. a 0,4 MEUR. Lepingu lõpptähtaeg on 31.12.2013.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel rakendab KIK rohelist investeerimisskeemi, mis on seotud tuuleenergeetika investeeringutoetustega. Rahastajaks on Hispaania Kuningriik. Rohelise investeeringuskeemi raames rajatakse kolm tuuleparki. KIK on sõlminud 2011.a kõigi toetuse saajatega rahastamise lepingud. Esimene tuulepark peaks valmima 2012.a, teised kaks 2013.a.

Väljamakseid teostati 2011.a 0,67 MEUR. Lepingu lõpptähtaeg on 31.12.2013.

KIK korraldas 2011.a. täiendava taotlusvooru, et tuvastada CO₂ heitkoguse ühikute müüginimekirja tarbeks veel katlamajade rekonstrueerimise ja koostootmisjaamade rajamise projekte. 2011.a lõpus koostati nimekiri, mis sisaldab 13 projekti summas 18,2 MEUR. Nimekiri edastatakse KIKi müügiühitute abiga kõigile võimalikele CO₂ heitkoguse ühikute ostuhuvilistele. Müüginimekirjas on jätkuvalt ka 2010.a korraldatud taotlusvooru positiivselt läbinud 16 projekti kogusummas 5 MEUR, mis jäid rahastamise pingereas eelarvest välja. KIK eesmärk on realiseerida kogu müüginimekiri 2012.aasta jooksul.

3.6 Keskkonnasektori finantseerimine laenudega

3.6.1. Keskkonnasektorilaenud

KIKi keskkonnalaenude toode on planeeritud pikema tasuvusajaga keskkonnaprojektide arendamiseks. KIK pakub oma klientidele mitmekülgseid rahastamise võimalusi – kliendil on võimalus taotleda ja saada laenu projektide elluviimisel omafinantseeringu osa rahastamiseks täiendavalt KIKi keskkonnaprogrammist või välisabist antava tagastamatule toetusele.

Kliendisõbralik lahendus võimaldab toetuse saajale projekti elluviimisel suhelda kogu rahastamise osas ühe partneriga – KIKiga. Kõik KIKi poolt väljastatavad laenud on sihtotstarbelised ning suunatud keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnakahjustuste heastamisele.

KIK pakub 3 erinevat laenutoodet:

- I laenuportfell, mida rahastatakse omavahenditest limiidiga 15 miljonit EUR;
- II laenuportfell, mida finantseeritakse Rahandusministeeriumiga koostöös ülesehitatud EIB krediidiiniist ja mille sihtotstarbeks on veemajanduse infrastruktuuri arendamiseks Ühtekuuluvusfondist antava toetuse abil elluviidavate projektide omafinantseeringu vajaduse katmine. Laenuportfelli maksimaalseks mahuks on kavandatud 130 miljonit EUR;
- III laenuportfell - Usaldusfond limiidiga kuni 639'116 EUR, mis on loodud mittetulundusühingutele ja sihtasutustele, kes vajavad erinevatest keskkonna-valdkonna fondidest rahastatavate projektide elluviimiseks sildfinantseerimise võimalust, kuid kes ei suuda pakkuda piisavat kinnisvaralist tagatist laenu saamiseks.

I laenuportfelli iseloomustavad järgmised finantskarakteristikud:

- laenuperioodi kestvus kuni 15 aastat ja maksepuhkuse periood kuni 5 aastat;
- laenusumma mitte väiksem kui 30'000 EUR ja mitte suurem kui 1'900'000 EUR, kokkuvõttes mitte suurem kui 75% projekti maksumusest;
- miinimum-intressimäär kohalikele omavalitsustele 1% + 6 kuu euribor;
- miinimum-intressimäär kohaliku omavalitsuse enamusosalusega ettevõtetele 1,5% + 6 kuu euribor;
- miinimum-intressimäär eraomanduses olevatele äriühingutele 3,5% + 6 kuu euribor.

II laenuportfelli iseloomustavad järgmised finantskarakteristikud:

- laenuperioodi kestvus kuni 20 aastat ja maksepuhkuse periood kuni 2 aastat pärast projekti lõpetamist, kuid mitte rohkem kui 5 aastat;
- laenusumma taotlejale kuni 100% ÜFist rahastatava veeprojekti omafinantseeringu summast;
- intressimäär kohalikele omavalitsustele: 1,25% + 6 kuu euribor;
- intressimäär kohalikele omavalitsustele kuuluvatele ettevõtetele 1,25% + 6 kuu euribor.

III laenuportfelli finantskarakteristikud on järgmised:

- laenusaja põhine laenulimiit on maksimaalselt 192'000 EUR;
- KIKi koguosalus läbi erinevate rahastamise skeemide on maksimaalselt 50%;
- laenuperiood ja maksepuhkuse periood on üldjuhul kuni 3 aastat, erandkorras maksimaalselt 5 aastat;
- intressimäär on fikseeritud kogu laenu perioodiks 0,5% aastas.

2011. aasta lõpuks ulatus keskkonnasektori laenude kogumaht õiglaselt väärtuses 46,8 MEUR, neist lühiajalised nõuded kokku 1,7 MEUR ja pikaajalised nõuded kokku 45,1 MEUR.

KIKi laenuportfell jaotub tagasimaksmise järgi ajaliselt järgmiselt:

aastatel 2012–2016: 16,1 MEUR

aastatel 2017–2021: 17,8 MEUR

aastatel 2022–2026: 9,6 MEUR

aastatel 2027–2031: 3,3 MEUR

KIKi laenukliendid on jätkusuutlikud, arendades juba käimasolevaid projekte ÜFi ja ERFi vahenditega ning kaasates ka KIKi laenuvahendeid. KIKi laenuintresside tase on kommertsbankadega võrrelduna sarnane, kuid atraktiivseks teeb KIKi laenuandjana kommertsbankadest pikem tagasimakseperiood ja paindlik tagasimaksepuhkuse kasutamise võimalus. Selle võimaluse on KIK loonud, võttes arvesse keskkonnaprojektide pikemat tasuvusaega.

KIK finantsüksus koostas 2011. aastal ja 2012. aasta esimeses kvartalis kõigi laenusaaajate finantsolukorra ja jätkusuutlikkuse analüüsid, mille alusel hinnati laenuandjate tähtajalise laekumise tõenäosust. Krediitdivõimelisuse analüüside põhjal omistab Krediidikomitee laenusaaajatele krediitdireitingud järgmise skaala kohaselt: Madal risk (A), Mõõdukast madalam risk (B), Mõõdukas risk (C), Mõõdukast kõrgem risk (D), Kõrge risk (E), Maksejõuetus (F).

Krediidikomitee antud hinnangute põhjal jagunevad KIK laenusaaajad seisuga 31.12.2011 krediitdireitingu järgi järgmiselt:

Madal risk (A) – 20,2%

Mõõdukast madalam risk (B) – 36,2%

Mõõdukas risk (C) – 37,2%

Mõõdukast kõrgem risk (D) – 5,3%

Kõrge risk (E) – 1,1%

Maksejõuetus (F) reitingu omistamiseks ei ole olnud põhjust.

Krediidikomitee koondhinnangu kohaselt on seisuga 31.12.2011 kõik KIKi laenuandjad toimivad, kuna kõik kliendid tasuvad oma kohustused tähtaegselt ning kõik laenud on piisavalt tagatud ja finantsaruandlusest ega muul kombel pole avaldunud kahtlusi laenusaaajate suutlikkuse kohta oma kohustuste täitmise kohta.

KIK laenusaaajate krediitdireitingud näitavad kokkuvõttes, et puudub vajadus risikipõhiseks laenuandjate provisoriseerimiseks.

Laenuandmist korraldab KIKis finantsüksus, kelle peamised ülesanded laenuandmisel on:

- laenuprojektide analüüs ja klientide nõustamine;
- laenuandjate ja krediitdivõimelisuse analüüside esitamine KIKi krediitdikomiteele ja nõukogule;
- väljamaksete teostamine;
- laenuandjate administreerimine;
- järelevalve teostamine, sh laenusaaajate krediitdivõimelisuse korduvalhindamine ja riskide juhtimine.

Finantsüksus koostab laenuandjate krediitdivõimelisuse analüüsi raporti krediitdikomiteele, mille reglemendi kinnitas KIKi nõukogu 01.07.2009. Kõik krediitdikomitee poolt tehtud positiivsed eelotsused esitatakse kooskõlas KIKi põhikirjaga ja vastavalt KIKi krediitdipoliitikale KIKi juhatusele või nõukogule otsustamiseks, negatiivsete eelotsuste kohta esitab krediitdikomitee KIKi juhatusele või nõukogule informatsiooni koos põhjendustega.

KIKi nõukogu poolt 16. märtsil 2010.a. kinnitatud KIKi krediitdipoliitika sätestab KIKi laenuandmise printsiibid ja piirangud. Krediitdipoliitikaga kehtestas nõukogu mh laenuandjate otsustustasandid, mille kohaselt nõukogu otsustab KIKi omavahenditest antavate laenuandjate andmise (v.a käibemaksu sildfinantseerimine) ja juhatus otsustab krediitdipoliitika kaudu antavate laenuandjate andmise ja käibemaksu sildfinantseerimise laenuandjate andmise. Selline tööjaotus on põhjendatud asjaoluga, et krediitdipoliitika antakse Ühtekuuluvusfondist rahastatavate veemajandusprojektide omafinantseeringu rahastamiseks, kus ka toetuse andmise otsustab juhatus. Sellega tagatakse vajalik paindlikkus otsustamisel.

15.06.2010 kinnitas KIKi nõukogu krediitdikomitee reglemendi muutuse, millega määratleti eespool kirjeldatud otsustustasandid rakendusmehhanism kooskõlasena krediitdipoliitikaga.

2011. aastal rakendati KIKi juhatuse poolt 10.02.2011 kinnitatud laenuandjate protseduuri, mis on nõukogu poolt kinnitatud krediitdipoliitika järel kõige olulisem raamdokument, tagamaks krediitdipoliitika juhtimist. Uuendatud analüüsimeetodika laenuandjate hindamiseks vastab rahvusvahelistele standarditele ja võimaldab teostada pidevat individuaalset riskipõhist järelevalvet laenusaaajate laenuandjate teenindamise suutlikkuse üle eesmärgiga minimeerida võimalikku laenuandjate riski.

3.6.2 Finantsanalüüs

Struktuuritoetuste 2007–2013 programmiperioodil on Eestil õigus keskkonnavaldkonna kuni 50 miljoni EUR mahuga projektide rahastamise otsuseid vastu võtta ja suuremahuliste projektide taotluste hindamist läbi viia. KIK kui rakendusüksus, kes on saanud 31.01.2008 akrediteeringu struktuuritoetuste vahendamiseks, otsustab või valmistab Euroopa Komisjonile struktuuritoetuste seaduse kohaselt ette eelotsuse, millistele projektidele toetust anda. Sellest tulenevalt on finantsüksuse kohustuseks struktuuritoetuste 2007–2013 programmiperioodil osaleda struktuuritoetuste taotluste hindamisel juhul, kui taotlejaks on tuluteeniv majandustegevust korraldav üksus, kes oma projekti

rahastamiseks peab esitama koos taotlusega oma senise majandustegevuse aruanded ja Euroopa Komisjoni juhendmetoodikaga kooskõlalised finantsprognosisid. Finantsüksuse poolseks sisendiks on selliste aruannete ja prognooside kontrollimine ja nõuetele vastavaks/mittevastavaks tunnistamise otsuste ettevalmistamine, aga samuti taotlejate üldise finantsmajandusliku olukorra hindamine.

Seoses 2010. aastal alanud ja 2011. aastal progresseerunud muutustega Eesti majandusolukorras on ilmnunud vajadus adekvaatselt ümberhinnata KIKist rahastamise otsuse saanud projekte elluviivate toetuse saajate majandustegevuse prognoose. Uute prognooside koostamise vajaduse tingivad kaks olulist asjaolu: hangete kallinemise käigus selgub: 1) kas toetuse saajal on võimalus kallinemise katteks osaliselt toetust juurde saada; 2) kas toetuse saajal on võimalik täita elukeskkonna arendamise rakenduskavas ja inimressursi arendamise rakenduskavas kokkulepitud eesmärgid.

Projektide lõpetamisel on toetuse saajal kohustus esitada uuesti Euroopa Komisjoni metoodika kohased finantsprognosisid koos projekti elluviimise aruandega investeerimisperioodis. Uuendatud prognooside esitamine on vajalik selleks, et kontrollida, kas väljamakstud EL toetussumma on finantsmajanduslikult õigustatud ja põhjendatud.

3.7. Järelevalve teostamine struktuuritoetustest rahastatavate keskkonnaprojektide elluviimise üle

3.7.1 Paikvaatlused

2011. a lõpu seisuga on KIK vastu võtnud program perioodis 2007—2013 265 struktuuritoetuse taotluse rahuldamise otsust, millest on lõppenud 57 projekti. Projekti elluviimise paikvaatlusi on läbi viidud järgmiselt:

2009.a. – 3

2010.a. – 50

2011.a. – 78

Nii 2010. a kui 2011. a läbi viidud paikvaatluste käigus on kõige rohkem tähelepanekuid projekti dokumentatsiooni osas, nt dokumentide säilimine ei ole piisavalt tagatud, projektipõhise/sihtfinantseerimise raamatupidamise reeglit ei ole täidetud jms. Tähelepanekuid on olnud ka avalikustamise osas, kus teavitustahvil on olnud ebatäpsusi (viide valele EL fondile, logod pole piisava suurusega, ebakorrektned projekti nimetus vms) või teavitus ei ole toimunud õigeaegselt. Kõik paikvaatluste käigus väljatoodud tähelepanekud on toetuse saajate poolt arvesse võetud. Paikvaatluste käigus 2011.a. rikkumisi tuvastatud ei ole.

3.7.2 Rikkumised

KIK tuvastas perioodis 2010—2011 kokku 17 struktuuritoetuste saajate poolt toimetatud rikkumist. SFOS järgi on toetuste tagasinõuete ja/või tagasimaksete summa kokku 277 tuhat EUR, sh nii tagasi makstud, tasaarveldatud kui ka enne väljamakse teostamist tuvastatud summad. 2011.a levinumaks rikkumise liigiks kujunes hankemenetluse nõuete rikkumine. Riigihangete rikkumiste puhul ei ole võimalik väga konkreetseid üldistusi teha. RHS § 10 lg 2 tõlgendamisel ilmnes süsteemne erisus, mille järgi mittetulundusühingud ja sihtasutused, kes ei ole avaliku sektori valitseva mõju all, on enam kui 50% toetuse saamisel hankekohustuslased RHS mõttes. Rakendusüksus nõustab toetuse saajaid hangetega seotud rikkumiste ennetamiseks ja vähendamiseks põhjalikult ning rakendab suuremas mahus hangete eelkontrolli.

3.8. Projektide auditeerimine 2011. aastal

Projektide auditeerimise eesmärk on hinnata, kas projektide eesmärgid on täidetud, kulude laad ja ajastus vastavad kehtestatud nõuetele ja kokkulepitud tingimustele, olemas on piisav kontroll-jälg tegevuste elluviimise tõestamiseks, toetuse saajate raamatupidamine vastab projektipõhise raamatupidamise nõuetele ning järgitakse muid projektide elluviimise seisukohast oluliseks osutuvaid õigusakte.

Keskkonnaprogrammidest rahastatud projektide osas moodustati auditivalim lähtudes riskianalüüsist ja valimi esinduslikkuse kriteeriumitest s.t võeti arvesse erinevaid programme, toetuse saaja ja projekti tüüpe ning toetuse summa suurust. 2011. aastal teostati keskkonnaprogrammide projektiaudit 13 toetuse saaja osas, mis hõlmas 71 rahastatud projekti. Projektide auditeeritud kulud ulatusid 3,7 MEURni.

Struktuuritoetusest rahastatud projektide auditeid viiakse osaliselt läbi Auditeeriva Asutusega (Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond) sõlmitud koostöökokkuleppe alusel. 2011.a. auditeeriti 8 struktuuritoetusest rahastatud projekti, mille auditeeritud kogukulud ulatusid üle 12,1 MEUR.

Auditite tulemustele tuginedes saab väita, et projektides püstitatud eesmärgid olid saavutatud ning projektide rahastamisele ja elluviimisele seatud nõudeid on nii toetuse saajad kui ka KIK olulises osas järginud. Struktuuritoetuse projektiauditite tulemusena jäi vea määr alla 0,1% auditeeritud kuludest. Heaks võib hinnata ka keskkonnaprogrammidest rahastatud projektidele seatud nõuete järgimist, sest rahastamistingimuste eiramisega seonduv toetuse summa oli samuti alla 0,1% auditeeritud kuludest. Järeelhindamine 2011. aasta projektiauditite tulemuste osas näitas, et orienteeruvalt 80% audiitorite poolt tehtud tähelepanekutega on toetuse saajad nõustunud ja vajadusel soovitud rakendanud.

3.9. Juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditid

2011. aastal teostati KIKis neli juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditit / hinnangut KIKi sisekontrolli süsteemidele:

- Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond ehk struktuuritoetuste (ST) andmist auditeeriv asutus teostas juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditit, mille hinnangul on KIKi struktuuritoetuste andmise juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad.
- Siseaudiitor hindas kolme struktuuritoetuste taotluste hindamiskomisjonide töö vastavust protseduuridele. Hindamiskomisjonide töö on vastavuses KIKi protse-duuridele.
- Siseaudiitor hindas projektide avalikustamist, mis on olulises osas vastavuses KIKi protseduurinõuetega;
- Siseaudiitor hindas struktuuritoetuste väljamaksetaotluste menetlemist, mille sisekontrollisüsteem toimib, kuid mõned muudatused on vajalikud.

Auditite tulemustele tuginedes on siseaudiitoril veendumus, et KIKi juhtimis- ja kontrollisüsteemides on üksikuid puudusi, mis vajavad KIKi juhtkonna tähelepanu. Nendeks mitteolulisteks tähelepanekuteks olid:

- Struktuuritoetuste väljamaksetaotluste menetlemine toimub mõnikord kauem kui protseduuriga ette nähtud 30 kalendripäeva jooksul;
- Struktuuritoetuste väljamaksetaotlusi sisestatakse mõnikord struktuuritoetuste operatsioonisüsteemi SFOS kauem kui protseduuriga ette nähtud 10 kalendripäeva jooksul;
- KIKi dokumendihaldussüsteemi arendusprojekti valmimise tähtaega on ületatud ja seejuures on planeeritud funktsionaalsus jäänud saavutamata.

Siseaudiitor koostas 2011.aastal juhatusele kaks korda Äriregistri andmete põhjal ülevaated töötajate ärihuvide kohta. Veenduti, et KIKi töötajatel ja välistel hindamiskomisjoni liikmetel ei ole oma tööülesannete täitmisel võimalikke huvide konflikte.

SIHTASUTUS:		SA Keskkonnainvesteeringute Keskus					
PÕHIKIRJALINE EESMÄRK 1:		Keskkonnaseisundi hoidmisele, loodusvarade taastootmisele ja keskkonnakahjustuste heastamisele suunatud projektide finantseerimine					
TEGEVUSEESMÄRK 1.1:		Keskkonnatasude seaduse alusel laekunud vahendite jaotamine seaduses sätestatud eesmärkideks					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÕPPTASE		SEOS ARENGUKAVAGA	
85% riigieelarvelisest eraldisest				100% rahastusotsuseid		Keskkonnatasude seadus §4 lg3	
TULEMUSINDIKAATOR		2011		2012	2013	2014	2015
		Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.1.1	2010.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid	85%	85%	99%	99%		
1.1.2	2010. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid	75%	75%	95%	99%		
1.1.3	2011.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid	30%	40%	85%	99%	99%	
1.1.4	2011. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid	20%	30%	75%	95%	99%	
1.1.5	2012.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid			30%	85%	99%	99%
1.1.6	2012. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid			20%	75%	95%	99%

1.1.7	2013.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid				30%	85%	99%
1.1.8	2013. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid				20%	75%	95%
1.1.9	2014.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid					30%	85%
1.1.10	2014. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid					20%	75%
1.1.11	2015.a. kinnitatud eelarvest sõlmitud sihtfinantseerimise lepinguid						30%
1.1.12	2015. a. sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutest tehtud väljamakseid						20%

TEGEVUSEESMÄRK 1.2:				Struktuuritoetuste ja AAU rakendusüksuse haldusülesannete täitmine					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÖPPTASE			SEOS ARENGUKAVAGA		
78% eelarves kavandatust				eelarvestatud tase			2007-2013 Elukeskkonna arendamise rakenduskava		
TULEMUSINDIKAATOR				2011		2012	2013	2014	2015
				Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.2.1	Periood 2007-2013, MEUR			165	129	219	177	137	52
1.2.2	Periood 2004-2006, MEUR			0	1	0	0	0	0
1.2.3	2007-2013 rahastusotsuste mahu osakaal meetmete kogumahust			85%	83%	99%	99%	99%	99%
1.2.4	2007-2013 väljamakse mahu osakaal rahastusotsuste mahust			30%	30%	57%	78%	91%	99%
1.2.5	2007-2013 tagasinõuete mahu max osakaal väljamakstud toetuste mahust			1%	0%	1%	1%	1%	1%
TEGEVUSEESMÄRK 1.3:				Keskkonnavalaste struktuurivahenditest rahastatavate projektide kaasrahastamine					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÖPPTASE			SEOS ARENGUKAVAGA		
				eelarvestatud tase			toetab 2004-2006 rakenduskava eesmärkide täitmist		

TULEMUSINDIKAATOR				2011		2012	2013	2014	2015
				Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.3.1	Kaasrahastamise maht, MEUR			0	4	0	0	0	0

TEGEVUSEESMÄRK 1.4:				Laenude andmine keskkonnaprojektide finantseerimiseks					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÖPPTASE				SEOS ARENGUKAVAGA	
				eelarvestatud tase				toetab 2007-2013 rakenduskava eesmärkide täitmist	
TULEMUSINDIKAATOR				2011		2012	2013	2014	2015
				Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.4.1	Omavahendite kumul laenuportfell, MEUR			15	13	17	20	24	28
1.4.2	EIB laenu kumul portfelli maht, MEUR			28	34	70	110	120	130
1.4.3	riskireserv max 5% portfelli mahust, MEUR			2	2	4	7	7	8

TEGEVUSEESMÄRK 1.5:				Sihtasutuse efektiivsuse suurendamine					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÖPPTASE				SEOS ARENGUKAVAGA	
				eelarvestatud tase				KIK arengukava	
TULEMUSINDIKAATOR				2011		2012	2013	2014	2015
				Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.5.1	KIK omakulu osa toetustest			5%	2,1%	5%	5%	5%	5%
1.5.2	KIK vahendatud raha 1 kulu-raha kohta			45	49	50	50	50	50
TEGEVUSEESMÄRK 1.6:				sihtasutuse tegevuse arendamine					
EESMÄRGI ALGTASE				SOOVITAV LÖPPTASE				SEOS ARENGUKAVAGA	
				eelarvestatud tase				KIK arengukava	
TULEMUSINDIKAATOR				2011		2012	2013	2014	2015
				Eesmärk	Tulemus	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk	Eesmärk
1.6.1	rahastuskvaliteedi parendamine (projekti auditit soovituste rakendamine)			80%	80%	80%	80%	80%	80%

1.6.2	Mitteabikõlblike kulude osakaal auditeeritud kogukuludest	1%	alla 1%	1%	1%	1%	1%
1.6.3	Juhtimiskontrollisüsteemi parandamine	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	69 009 092	52 421 061	2
Finantsinvesteeringud	35 000 000	43 581 405	3
Nõuded ja ettemaksed	47 151 528	34 118 081	4
Kokku käibevara	151 160 620	130 120 547	
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksed	45 149 280	21 569 661	6
Materiaalne põhivara	82 339	84 005	7
Immateriaalne põhivara	223 413	228 854	8
Kokku põhivara	45 455 032	21 882 520	
Kokku varad	196 615 652	152 003 067	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	27 303 779	10 493 027	11
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	55 962 165	39 195 556	12
Kokku lühiajalised kohustused	83 265 944	49 688 583	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	9 826 000	0	10
Kokku pikaajalised kohustused	9 826 000	0	
Kokku kohustused	93 091 944	49 688 583	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 488 897	1 488 897	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	100 825 587	96 737 268	
Aruandeaasta tulem	1 209 224	4 088 319	
Kokku netovara	103 523 708	102 314 484	
Kokku kohustused ja netovara	196 615 652	152 003 067	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	146 349 149	60 705 859	13
Muud tulud	39 696 921	42 887 125	14
Kokku tulud	186 046 070	103 592 984	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-182 722 458	-98 008 979	15
Mitmesugused tegevuskulud	-935 531	-792 798	16
Tööjõukulud	-2 702 853	-2 121 328	17
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-92 700	-25 211	7, 8
Muud kulud	-50	565 103	18
Kokku kulud	-186 453 592	-100 383 213	
Põhitegevuse tulem	-407 522	3 209 771	
Finantstulud ja -kulud	1 616 746	878 548	19
Aruandeaasta tulem	1 209 224	4 088 319	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-407 522	3 209 771	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	92 700	25 211	7, 8
Muud korrigeerimised	0	-564 720	
Kokku korrigeerimised	92 700	-539 509	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-12 077 632	-7 173 853	4
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	33 494 180	34 341 856	11
Kokku rahavood põhitegevusest	21 101 726	29 838 265	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-85 592	-220 219	7, 8
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-35 000 000	-51 066 893	3
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	43 392 428	30 052 808	3
Antud laenud	-25 301 488	-12 139 875	4, 6
Antud laenude tagasimaksed	1 442 205	1 359 030	4, 6
Laekunud intressid	1 367 960	1 034 921	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-14 184 487	-30 980 228	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	9 826 000	0	10
Makstud intressid	-132 909	0	19
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-22 299	-50 241	19
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	9 670 792	-50 241	
Kokku rahavood	16 588 031	-1 192 204	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	52 421 061	53 613 265	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	16 588 031	-1 192 204	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	69 009 092	52 421 061	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2009	1 488 897	96 737 268	98 226 165
Aruandeaasta tulem		4 088 319	4 088 319
31.12.2010	1 488 897	100 825 587	102 314 484
Aruandeaasta tulem		1 209 224	1 209 224
31.12.2011	1 488 897	102 034 811	103 523 708

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi Sihtasutus) 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistava ja Riigi raamatupidamise üldeeskirjaga (edaspidi RRE). Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ja RRE.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Sihtasutuse iseloomu tõttu on kasutatud RRE-s toodud bilansi ja tulemiaruarande skeemi.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes. Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Finantsvarad

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta, kajastatakse pikaajaliste laenudena. Sealjuures osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil, kajastatakse bilansikirjel „Muud nõuded“ lisas 4 eraldi näidatud pikaajaliste nõuete lühiajaline osa. Tähtajaga vähem kui aasta antud laene kajastatakse lühiajaliste laenudena.

Laenuõuete laekumise tõenäosust hinnatakse krediitkomitees iga laenusaaaja kohta eraldi. Sihtasutus rakendab pikaajaliste laenuõuete täitmise jälgimiseks laenusaaajate krediitdireitingusüsteemi eesmärgiga hinnata laenuõuete tagasimaksmise riske ja nende maandamisvõimalusi. Reitingu määramisel võetakse arvesse laenusaaaja majanduslikku olukorda, maksevõimet, tagatise väärtust ja realiseeritavust ning teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada laenusaaaja kohustuste täitmist. Reiting määratakse kalendriaasta jooksul vähemalt üks kord. Erivaatluse alla võetakse laenu, mille puhul:

- tehingupoolel on makseraskusi,
- esineb lepingutingimuste rikkumisi,
- sihtasutus on pidanud muutma laenu tingimusi lepingupartneritele soodsamaks (tagasimaksegraafiku muutmine, maksepuhkuse perioodi pikendamine, intressimäära vähendamine jms).

Krediitkomitees osaleb vähemalt üks juhatuse liige, kes informeerib krediitdireitingu määramise tulemustest juhatust. Juhatuse teeb vajadusel nõukogule ettepaneku laenuõuete allahindamiseks ja edasiseks tegevuseks.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke, kuni 3- kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse.

Deposiitidelt ja rahaturufondi osakutelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse tekkepõhiselt viitlaekumistena.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga kursside alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulemiaruanDES saldeerituna.

Finantsinvesteeringud

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse nende tehingute tehingupäeval. Finantsinvesteeringutena kajastatakse kauplemiseesmärgil hoitavaid väärtapabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.) ning kindla lunastustähtajaga väärtapabereid. Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtuse aluseks on finantsinstrumendi noteeritud turuhind. Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mille õiglase väärtuse ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid võlakirjadesse ja teistesse võlainstrumentidesse kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses juhul, kui Sihtasutus kavatseb neid kindlasti hoida lunastustähtajani. Juhul, kui Sihtasutus ei ole soetamishetkel kindel, kas ta kavatseb teatud võlainstrumenti lunastustähtajani hoida või on tõenäoline, et ta müüb selle enne lunastus-tähtaega, kajastatakse finantsinvesteeringut õiglases väärtuses. Kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi tulemiaruanDES. Muude õiglases väärtuses kajastatavate finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse järjepidevalt (st. vara soetamise hetkest kuni vara realiseerimise hetkeni ühesuguselt) kasumi või kahjumina aruandeperioodi tulemiaruanDES. Finantsinvesteeringud kajastatakse koos viitintressiga.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded riigile Keskkonnatasude seaduse alusel kajastatakse Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Keskkonnainspektsiooni, Põllumajandusministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti tuluteatiste alusel. See on tasumata osa keskkonnatasudest, mille maksetähtaeg saabub peale bilansipäeva või mis on Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti, Põllumajandusministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti poolt bilansipäevaks ülekantud, kuid Sihtasutuse arvele jõudnud peale bilansipäeva.

Muid nõudeid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Kui nõude laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust bilansireal. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ning vastavat kulu tulemiaruanDE real Nõuete ümberhindluse kulud. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse samal kulukirjel vastukandena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Sihtasutuse enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 2 000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud vara 1917 eurot) ilma käibemaksuta.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

arvutid ja tarvikud, bürooseadmed 30% aastas;
büroomööbel ja muu inventar 20% aastas.

Piiramata kasutuseaga objekte (püsiva väärtusega kunstiteosed) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvutamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest või ümberklassifitseerimisel müügiototel põhivaraks. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne vara

Immateriaalse varana kajastatakse tarkvara arenduskulusid.

Immateriaalne vara võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontrollitav;
- on tõenäoline, et sihtasutus saab objekti kasutamisest tulevikus tulu pikema aja kui ühe aasta jooksul;
- objekti soetusväärtus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne vara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit. Amortisatsioonimäärad on järgmised: Muu immateriaalne põhivara 25-30%

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi puhul põhivara rendimaksed kajastatakse perioodikuluna tulemiaruanne. Kasutusrendile võetud põhivara bilansis ei kajastata ja kulumit ei arvestata

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Juhul, kui tehinguga seotud kulutused puuduvad või on ebaolulised, on sisemine intressimäär lähedane tema lepingus fikseeritud intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust läbi ei viida.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldise seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine

Keskkonnatasude seaduse alusel kannab Rahandusministeerium keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekunud raha seaduses sätestatud ulatuses ja sihtotstarbel Sihtasutusele. Raha edasise kasutamise otsused teeb Sihtasutuse nõukogu lähtuvalt põhikirjas püstitatud eesmärgist ja ülesandest.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Saadud sihtfinantseerimist kasutatakse loodusvarade taastootmiseks, keskkonnaseisundi hoidmiseks ja keskkonnakahjustuste heastamiseks vajalike projektide finantseerimiseks. Projektid koondatakse oma eesmärgi järgi 12-ks programmi. Programmi rahaliste vahendite arvestusliku suuruse ja tegeliku finantseerimise otsustab Sihtasutuse nõukogu.

Raamatupidamises toimub antud sihtfinantseerimise arvestus projektipõhiselt. Antud sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks kajastatakse tingimusel, kui toetuse saaja on ostanud, ehitanud või muul viisil soetanud teatud põhivara ja seda ka väljamaksetaotluses deklareerinud.

Antud toetust kajastatakse raamatupidamises esmakordselt raha ülekandmisel (ettemaks) või toetuse tekkepõhisel kuupäeval(kulu). Bilansis ei kajastata toetuste andmiseks võetud kohustusi, kui väljamakseid ei ole tehtud ega toetuste andmise aluseks olevaid maksetaotlusi aktsepteeritud. Toetuste andmiseks võetud kohustusi (sõlmitud sihtfinantseerimise lepingutes ette nähtud aktsepteerimata summasid), kajastatakse bilansivälise kohustustena lisas „Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused keskkonnaavaldkondadele“ ja

Välisabi finantseerimise potentsiaalsed kohustused projektidele.

Ettemaksed projektidele kajastatakse bilansis ettemakstud toetustena makse tegemise kuupäevaga. Projektidele makstud ettemaksed on kajastatud lisas Nõuded ja ettemaksed.

Kuludes kajastatakse toetusi (nii andmisel kui vahendamisel), järgides tekkepõhise printsiipi. Toetuse andmise tekkepõhiseks kuupäevaks loetakse kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäev (kulude tegemise või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi korral kulude või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi lõppkuupäev). Kui kulude aktsepteerimise kuupäevaks ei ole raamatupidamises enam võimalik toetuse andmist või vahendamist kajastada tekkepõhise kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäevaga, kuna vastav raamatupidamises kajastamise periood on juba suletud, siis kajastatakse see kulu esimeses avatud perioodis. Aastaruandes kajastatakse bilansipäeva järgselt abikõlblikuks aktsepteeritud projekti kulud kuni aastaruande sulgemiseni. Sihtasutus saadab toetusesaajale teatise vastava kulu raamatupidamises kajastamise perioodi ja summa kohta.

Sihtfinantseerimisega seotud kohustused (projektiaruanne esitatud ning maksmine toimub järgneval aruandeperioodil) kajastatakse lisas "Võlad ja ettemaksed" sihtfinantseerimisega seotud kohustuste ridadel.

Kui toetuse saaja ei kasuta saadud raha sihtotstarbeliselt ja vastavalt finantseerimise korrale, ei esita saadud raha kasutamise kohta aruannet ning muude rikkumiste korral, esitatakse toetuse raha tagastamise nõue, milline kajastatakse lisas "Nõuded ja ettemaksed".

Sihtasutus tegutseb rakendusüksusena välisabi vahendamisel ÜFist, ERFist, ESFist ja RISist. Sihtasutus vahendab ÜFi, ERFi, ESFi ja RISi toetusi toetusesaajatele kui ka kaasfinantseerimist, kui välisabi tingimused näevad ette nii toetuse saaja kui ka Eesti avaliku sektori üksuse kaasfinantseerimise teatud ulatuses toetuse kogumahu.

Projektile teostatud tööde eest esitatud arved kajastatakse sihtasutuse raamatupidamises antud välisabi tuludes- kuludes maksetaotluse aktsepteerimise järgselt tekkepõhise printsiibi järgi. Sihtasutuse kui kaasfinantseerija kulud projektile kajastatakse välisabi kaasfinantseerimise kuludena.

Tulud

Keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamist ja sihtotstarvet reguleerib Keskkonnatasude seadus. Seaduse paragrahvi 56 alusel kuulub keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuv raha eraldamisele Sihtasutusele.

Keskkonnatasude seaduse alusel riigieelarvesse laekuvat raha käsitletakse kui Sihtasutuse tulu ning kajastatakse tulemiaruanDES tekkepõhiselt tuluna:

- tuludena loodusvaradelt- maardlate kaevandamisõiguse tasu, metsatulu, tasu vee erikasutusest, jahipiirkonna kasutusõiguse tasu, kalapüügiõiguse tasu;
- muude tuludena keskkonnakasutusest- saastetasud ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitus, intressitulud muude maksude võlgadelt;
- maksudena kaupadelt ja teenustelt- pakendiaktsiis.

Bilansikuupäevaks laekumata eelpool nimetatud tulud ja maksuvõlgadelt arvestatud intressid kajastatakse viitnõudena bilansikirjel Nõuded riigile keskkonnatasude seaduse alusel ja Maksuvõlgadelt arvestatud intressinõuded.

Saadud sihtfinantseerimisena kajastatakse tulemiaruanDES mitteresidentidelt saadud sihtfinantseerimist. Aruandeaastal on Sihtasutus kajastanud tuluna Euroopa Ühtekuuluvusfondist (ÜF), Euroopa Regionaalfondist (ERF), Euroopa Sotsiaalfondist (ESF), Rohelisest investimisstrateegiast (RIS) ja Euroopa Komisjonilt saadud toetuse vahendamist ja saadud struktuurifondide tehnilist abi välisabist finantseeritavate projektide rakendamisel.

Välismaise sihtfinantseerimise vahendamiseks saadud toetus kajastatakse aastaruandes lähtuvalt tulude-kulude vastavuse printsiibist.

Intressitulud kajastatakse tekkepõhiselt tulemiaruanDES real Muud finantstulud ja –kulud.

Lisa 2 Raha (eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Arvelduskontod	69 009 092	52 421 061
Kokku raha	69 009 092	52 421 061

Sihtasutuse rahalisi vahendeid hoitakse Rahandusministeeriumi riigikassa koosseisu kuuluvatel e-riigikassa kontodel.

Rahandusministeerium maksab Sihtasutusele hoitavalt rahalt intressi Euroopa Keskpanga poolt kehtestatud hoiustamise püsivõimaluse intressimääras. Intressi arvestatakse e-riigikassa kontol hoitava raha kuu keskmiselt jäägilt.

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

			Kokku
	Võlakirjad	Muud	
31.12.2010	35 093 197	8 488 208	43 581 405
Kajastatud õiglasest väärtuses	35 093 197	8 488 208	43 581 405
Soetamine		35 000 000	35 000 000
Müük müügihinnas või lunastamine	-34 904 227	-8 488 208	-43 392 435
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-188 970		-188 970
31.12.2011	0	35 000 000	35 000 000

Finantsinvesteeringute kohta on koostatud täiendav lisa 23.

Finantsinvesteeringute portfelli likvideeriti 2011.a. jooksul seoses sihtasutuse rahaliste vahendite hoiustamisega Rahandusministeeriumi e-riigikassa kontodel.

Tähtajaline hoiuleping hoiussummas 35 000 000 eurot on sõlmitud Rahandusministeeriumiga ja sissemakse on tehtud sihtasutuse poolt e-riigikassa hoiukontole. Hoiuperioodiks on 1 aasta ja intressimäär on 1,599%.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Muud nõuded	32 084 643	18 742 981
Laenunõuded	1 684 418	1 404 753
Laekumata intressitulud investeeringutelt	448 359	33 120
Laekumata intressitulud laenudelt	390 476	129 563
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel		
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel- aktsiisid	22 566	1 674
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel- loodusressursside kasutamisest ja saastetasudest	10 246 993	11 269 821
Nõuded Keskkonnatasude seaduse alusel- maksuvõlgadelt arvestatud intressinõuded	5 881	12 621
Saamata sihtfinantseerimine		
Saamata sihtfinantseerimine ÜF projektid	18 180 082	4 646 735
Saamata sihtfinantseerimine ERF projektid	798 257	1 116 373
Saamata sihtfinantseerimine Tehniline abi	297 253	106 419
Sihtfinantseerimise tagasinõuded	9 935	1 655
Muud nõuded	423	20 247
Ettemakstud toetused		
Ettemakstud sihtfinantseerimine rahvusliku programmi projektidele	2 073 564	1 619 546
Ettemakstud kaasfinantseerimised muude mitteresidentide projektidele	850 773	735 615
Ettemakstud sihtfinantseerimised ÜF projektidele	4 499 413	6 149 717
Ettemakstud kaasfinantseerimised ÜF projektidele	4 765	51 876
Ettemakstud sihtfinantseerimised ERDF projektidele	6 595 748	6 818 346
Ettemakstud sihtfinantseerimised RIS projektidele	1 023 925	0
Ettemakstud sihtfinantseerimised ESF projektidele	17 293	0
Muud ettemaksed töövõtjatele	1 404	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	47 151 528	34 118 081

Lisa real Laenunõuded kajastatakse lühiajalisi laene ja pikaajaliste laenude lühiajalist osa.

Nõuded riigile Keskkonnatasude seaduse alusel tekivad Keskkonnaministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti poolt edastatud tuluteatiste alusel, mille maksetähtaeg saabub peale bilansipäeva.

Nõuded on aruandeaasta viimase kuu tulude kohta.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	5 476	3 596
Üksikisiku tulumaks	30 226	0
Sotsiaalmaks	61 958	5 442
Kohustuslik kogumispension	2 149	0
Töötuskindlustusmaksed	6 075	0
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	105 884	9 038

Seisuga 31.12.2011 on deklareerimata sotsiaalmaksu kohustus 57 896 eurot ja deklareerimata arvestatud töötuskindlustusmaksu kohustus 2 366 eurot. 2010. a lõpuks olid vastavad näitajad 48 919 eurot ja 1 985 eurot.

Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Pikaajalised laenud tagasimakse tähtajaga 1-5 aastat	14 438 563	8 306 366
Pikaajalised laenud tagasimakse tähtajaga enam kui 5 aastat	30 710 717	13 263 295
Kokku pikaajalised finantsinvesteeringud	45 149 280	21 569 661

Sihtasutuse poolt antud laenude intressimäärad on kirjeldatud tegevusaruande punktis 3.6. 2011. aasta keskmiseks intressimääraks kujunes 1,224%. Laenukohustused on fikseeritud eurodes. Laenude lõppkuupäevad on 2011-2031.

Antud pikaajaliste laenuõuete jääk kokku seisuga 31.12.2011 on 46 707 719 eurot, millest lühiajaline osa ehk maksetähtajaga 12 kuud on 1 558 439 eurot

Antud pikaajaliste laenuõuete jääk kokku seisuga 31.12.2010 oli 22 692 437 eurot, millest lühiajaline osa ehk maksetähtajaga 12 kuud oli 1 122 776 eurot.

Pikaajaliste laenuõuete lühiajaline osa on kajastatud lisas 4

Ettevõtetele antud laenud on tagatud hüpoteekidega ja kommertspandiga vähemalt tagatisvara bilansilises väärtuses suhtes 100/70. Usaldusfondist antud laenude korral (vt Tegevusaruanne lk 23) on lubatud osaline tagamine. Kohalikele omavalitsustele antud laenude tagatiseks on nende eelarve.

Lisa 7 Materiaalne põhivara

(eurodes)

				Kokku
	Arvutid ja arvuti-süsteemid	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2009				
Soetusmaksumus	35 192	35 192	141 708	176 900
Akumuleeritud kulum	-34 793	-34 793	-53 030	-87 823
Jääkmaksumus	399	399	88 678	89 077
Ostud ja parendused	0	0	19 378	19 378
Amortisatsioonikulu	16 352	16 352	-13 892	2 460
Muud muutused	-16 751	-16 751	-10 159	-26 910
31.12.2010				
Jääkmaksumus	0	0	84 005	84 005
Ostud ja parendused	0	0	30 398	30 398
Amortisatsioonikulu	0	0	-32 064	-32 064
31.12.2011				
Soetusmaksumus	5 652	5 652	176 498	182 150
Akumuleeritud kulum	-5 652	-5 652	-94 159	-99 811
Jääkmaksumus	0	0	82 339	82 339

Lisa 8 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2009			
Jääkmaksumus	0	28 774	28 774
Ostud ja parendused	38 508	174 502	213 010
Amortisatsioonikulu	-761	0	-761
Ümberklassifitseerimised	0	-12 169	-12 169
31.12.2010			
Jääkmaksumus	37 747	191 107	228 854
Ostud ja parendused	37 431	17 764	55 195
Amortisatsioonikulu	-60 636	0	-60 636
Ümberklassifitseerimised	208 871	-208 871	0
31.12.2011			
Soetusmaksumus	284 810	0	284 810
Akumuleeritud kulum	-61 397	0	-61 397
Jääkmaksumus	223 413	0	223 413

Lisa 9 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2011	2010
Kasutusrendikulu	275 204	239 697
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2011	31.12.2010
12 kuu jooksul	292 815	258 632
1-5 aasta jooksul	849 222	847 300
Üle 5 aasta	1 948 242	1 948 180

Sihtasutus on võtnud kasutusrendile bürooruumid, sõidua autod ja IT riist- ning tarkvara.

Sõidua autod ja IT riist- ning tarkvara rendilepinguid käsitletakse mittekatkestavate lepingutena.

Maakondlike esindustega on sõlmitud 14-s maakonnas ruumide kasutamiseks lepingud, millega sihtasutus on võtnud endale kohustuse maksta pindade üürikulud ja/ või hüvitada ruumide kommunaalkulud.

Rendi kuumaksed jäävad vahemikku 0,7- 2,56 Eurot m2 ning lepingud on ühepoolselt katkestatavad 1-3 kuu etteteatamistähtajaga.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 10 Laenukohustused (eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Laen Rahandusministeeriumilt edasilaenamiseks toetusesaajatele	9 826 000	0	357 309	9 468 691	6 kuu Euribor + 0,75% aastas	EUR	01.09.2037
Pikaajalised laenud kokku	9 826 000		357 309	9 468 691			
Laenukohustused kokku	9 826 000		357 309	9 468 691			

Laenusumma kasutamise sihtotstarve on Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist rahastatavate veeprojektide omafinantseeringu rahastamine.

Laenulepingu summa on 130 000 000 eurot ja laenuandja Rahandusministeerium väljastab laenusumma laenuosadena. Iga laenuosa väljamakse kohta koostab laenuandja eraldi maksegraafiku.

Tehinguga ei ole Sihtasutusel seotud kulutusi, va intress, mistõttu on laenu sisemine intressimäär sarnane lepingus fikseeritud nominaalsele intressimäärale ning sisemise intressimäära arvestust ei ole läbi viidud.

Lisa 11 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Võlad tarnijatele	46 439	67 844	
Võlad töövõtjatele	297 751	256 097	
Maksuvõlad	105 884	9 038	5
Muud võlad	26 853 705	10 160 048	
Intressivõlad	83 181	0	
Muud viitvõlad	32	178 851	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused rahvusliku programmi projektid	5 009 468	2 149 672	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused ÜF projektid	19 083 181	6 308 077	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused Rohelise Investeeringuskeemi projektid	1 689 721	356 764	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused ERF projektid	798 257	1 116 374	
Sihtfinantseerimisega seotud kohustused muud EL projektid	181 208	50 310	
Sihtfinantseerimise tagasimaksekohustused	8 657	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	27 303 779	10 493 027	

Real Saadud ettemaksed on kajastatud sihtfinantseerimise vahendamiseks saadud ettemaksed. Fondide lõikes on saadud ettemaksed kajastatud lisas 12.

Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Brutomeetod

	31.12.2010	Saadud	Tulu/amortisatsioon	31.12.2011
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks				
Saadud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	39 195 557	202 812 678	-186 046 070	55 962 165

Saadud tulu 186 046 070 eurot jaguneb alljärgnevalt:

Saadud sihtfinantseerimine välisabi vahendamiseks ja rakendamiseks 146 349 149 eurot;

Saadud tulu Keskkonnatasude seaduse alusel 39 696 921 eurot.

Saadud sihtfinantseerimine välisabi vahendamiseks ja rakendamiseks fondide lõikes ja võrdlusandmeid aastaga 2010 on kajastatud lisas 13 Annetused ja toetused.

Saadud tulu Keskkonnatasude seaduse alusel tululiikide lõikes ja võrdlusandmeid aastaga 2010 on kajastatud lisas 14 Muud tulud.

Lisa 13 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2011	2010
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks ÜF	95 639 665	47 911 249
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks ERF	13 631 204	5 840 649
Välisabi vahendamine põhivara soetuseks RIS	4 220 424	454 082
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ÜF	28 278 169	4 690 761
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ERF	3 360 391	1 021 046
Välisabi vahendamine tegevuskuludeks ESF	48 671	0
Välisabi tegevuskuludeks ERF	779 942	519 646
Välisabi tegevuskuludeks Euroopa Komisjon	156 749	154 511
Välisabi tegevuskuludeks ESF	106 356	70 861
Välisabi tegevuskuludeks RIS	126 300	18 491
Välisabi tegevuskuludeks ÜF	0	21 878
Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks ERF	1 278	2 685
Kokku annetused ja toetused	146 349 149	60 705 859

Lisa 14 Muud tulud

(eurodes)

	2011	2010
Üleriigilise ja kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	8 827 706	8 227 722
Metsatulu	128	166
Tasu vee erikasutusest	6 208 712	6 178 467
Jahipiirkonna kasutusõiguse tasu	424 854	424 720
Kalapüügiõiguse tasu	1 331 769	1 337 594
Keskkonnatasu võlalt arvestatud intressitulu	23 094	52 853
Edasiantud saastetasu ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitis	22 772 506	26 634 169
Maksud kaupadelt ja teenustelt- pakendiaktsiis	102 692	6 410
Muud	5 460	25 024
Kokku muud tulud	39 696 921	42 887 125

Keskkonnatasude seaduse paragrahvi 56 alusel kuulub keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuv raha eraldamisele Sihtasutusele.

Lisa 15 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad	33 852 914	23 940 696	21
Antud välisabi kulud	148 869 544	74 068 283	22
Kokku jagatud annetused ja toetused	182 722 458	98 008 979	

Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2011	2010
Mitmesugused bürookulud	-155 407	-128 248
Lähetuskulud	-17 041	-3 704
Koolituskulud	-63 228	-46 725
Riiklikud ja kohalikud maksud	-149 902	-157 936
Ruumide majandamiskulud	-218 319	-212 466
Sõidukite majandamiskulud	-82 155	-66 789
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-164 236	-83 850
Info ja PR teenused	-51 203	-51 699
Kuluinventar	-17 278	-12 963
Koolituskulud jm kulud kolmandatele isikutele	-6 928	-22 473
Muud	-9 834	-5 945
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-935 531	-792 798

Koolituskuludena on kajastatud ka koolituslähetusega seotud kulud.
Maksudena on kajastatud käibemaks ja tulumaks kingitustelt.

Lisa 17 Tööjõukulud

(eurodes)

	2011	2010
Palgakulu	-1 890 662	-1 494 620
Sotsiaalmaksud	-647 388	-511 600
Muud	-164 803	-115 108
Kokku tööjõukulud	-2 702 853	-2 121 328
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	79	63

Palgakuluna on kajastatud töötajatele arvestatud töötasud summas 1 678 661 eurot, juhataste liikmete tasud summas 76 198 eurot, nõukogu ja auditikomitee liikmete tasud summas 26 504 eurot ning töötajatele ja juhataste liikmetele arvestatud hüvitised ja toetused summas 109 299 eurot.

Muude tööjõukuludena on kajastatud töötajatele tehtud erisoodustused ja erisoodustustelt arvestatud tööandja maksud.

Lisa 18 Muud kulud

(eurodes)

	2011	2010
Kahjum valuutakursi muutustest	-50	0
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest laenuõuetest nõuetest*	0	564 720
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest muudest nõuetest**	0	383
Kokku muud kulud	-50	565 103

* Laenu provisjoni tühistamine

** Ebatõenäoliselt laekuva nõude laekumine

Lisa 19 Finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2011	2010
Finantstulud ja -kulud muudelt finantsinvesteeringutelt	-291 687	-709 964
Kasum (kahjum) võlakirjade ümberhindlusest	-291 687	-709 964
Intressitulud	2 114 941	1 614 459
Intressitulu hoiustelt	563 422	269 557
Intressitulu võlakirjadelt	613 370	977 900
Intressitulu laenudelt	938 149	367 002
Intressikulud	-216 090	0
Intressikulu laenudelt	-216 090	0
Muud finantstulud ja -kulud	9 582	-25 947
Kokku finantstulud ja -kulud	1 616 746	878 548

Lisa 20 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2011	31.12.2010
Füüsilisest isikust liikmete arv	12	11

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2011		31.12.2010	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Asutajad ja liikmed	123 733 042	25 395 174	34 136 171	17 354 693
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	293 131	47 149	0	0
Kontrollorganid	763 231	45 244 775	2 434 859	23 597 127

	2011		2010	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	216 090	142 310 168	0	60 076 090
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	704 871	0	0	0
Kontrollorganid	19 405 392	4 803 168	2 544 844	839 282

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2011	2010
Arvestatud tasu	109 170	115 258
Muud erisoodustused	10 144	6 136

Sihtasutuse aastaarunde koostamisel on loetud seotud osapoolteks

- a. Rahandusministeerium, kes on Sihtasutuse asutaja ja teostab asutajaõigusi;
- b. Keskkonnaministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- c. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- d. Siseministeerium, kellega on sõlmitud haldusleping;
- e. Sihtasutuse juhatuse- ja nõukogu liikmed (juhatuse 2 liiget ning nõukogu ja nõukogu poolt moodustatud auditi komitee kokku 10 liiget);
- f. Eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Sihtasutus on teinud päringud juhatuse ja nõukogu liikmete ja nende pereliikmete osaluste kohta Eesti ettevõtetega.

Tehingud seotud isikutega on seoses sihtfinantseerimisega ja antud pikaajalise laenuga.

Bilansis olevad nõuded ja kohustused on kajastatud käesoleva lisa tabelis.

Bilansivälised nõuded seotud isikute vastu on Sihtasutusel 401 936 981 eurot.

Bilansivälised kohustused seotud isikutele on Sihtasutusel 28 788 448 eurot

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasu sisaldab lisaks töötasule 76 198 eurot ka antud toetusi.

Lisa 21: Antud sihtfinantseerimise kulud keskkonnakaitsevaldkondadele

eurodes

Kirje nimetus		2011	2010
1.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2011		
1.1.	Veemajandus	2 021 648	0
1.2.	Jäätmekäitlus	212 667	0
1.3.	Looduskaitse	586 445	0
1.4.	Metsandus	258 917	0
1.5.	Maapõue	19 338	0
1.6.	Atmosfääriõhu kaitse	218 917	0
1.7.	Keskkonnateadlikkus	326 456	0
1.8.	Kalandus	286 632	0
1.9.	Maakondlik	235 493	0
1.10.	Maakondlik keskkonnateadlikkus	379 418	0
1.11.	Keskkonnakorraldus	100	0
1.12.	Merekeskkond	85 607	0
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2011	4 631 637	0
2.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2010		
2.1.	Veemajandus	8 928 311	830 343
2.2.	Jäätmekäitlus	358 709	277 770
2.3.	Looduskaitse	1 953 071	428 580
2.4.	Metsandus	1 418 523	108 394
2.5.	Keskkonnakorraldus	3 724 212	700 412
2.6.	Keskkonnateadlikkus	2 135 527	492 189
2.7.	Kalandus	876 181	361 037
2.8.	Maakondlik	326 802	197 347
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2010	19 721 337	3 396 073
3.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2009		
3.1.	Veemajandus	5 116 870	5 113 917
3.2.	Jäätmekäitlus	124 723	1 149 652
3.3.	Looduskaitse	278 533	847 156
3.4.	Metsandus	2 722 491	826 118
3.5.	Keskkonnakorraldus	304 710	1 875 144
3.6.	Keskkonnateadlikkus	269 270	1 009 442
3.7.	Kalandus	26 488	1 006 687
3.8.	Maakondlik	29 486	402 949
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2009	8 872 571	12 231 065
4.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2008		
4.1.	Veemajandus	522 707	2 486 967
4.2.	Jäätmekäitlus	0	731 220
4.3.	Looduskaitse	71 026	682 071
4.4.	Metsandus*	-3 773	2 804 269
4.5.	Keskkonnakorraldus	22 371	650 330
4.6.	Keskkonnateadlikkus	4 555	594 169
4.7.	Kalandus	0	42 973
4.8.	Maakondlik	12 429	29 316
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2008	629 315	8 021 315
5.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2007		
5.1.	Jäätmekäitlus		59 505
5.2.	Looduskaitse		74 329
5.3.	Metsandus*	-1 859	-2 893
5.4.	Keskkonnakorraldus		7 361
5.5.	Kalandus**		3 810
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2007	-1 859	142 112
6.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2006		
6.1.	Veemajandus	0	112 216
6.2.	Looduskaitse	0	27 436
6.3.	Keskkonnateadlikkus	0	1 971
6.4.	Kalandus	0	3 833
6.5.	Maakondlik **	-487	0
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2006	-487	145 457

Kirje nimetus		2011	2010
7.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2005		
7.1.	Kalandus	0	5 787
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2005	0	5 787
8.	Sihtfinantseeritud keskkonnakaitsevaldkonnad 2002		
8.1.	Veemajandus	0	-1 112
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2002	0	-1 112
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2002 - 2011	33 852 514	23 940 696
9.	9.1. SINA-Suured Ideed Noorte Algatusel MTÜ annetused	400	0
	Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad	33 852 914	23 940 696

* Erametsakeskuse otsus toetuse tagasimaksmiseks metsaomanikele ja metsaühistutele

** Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine

Lisa 22: Antud välisabi kulud projektidele

eurodes				
Kirje nimetus		Fond/Rahastusotsus	2011	2010
1. Välisabi vahendamine põhivara soetuseks				
1.1.	Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt**	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007	672 763	14 961 169
1.2.	Läänesaarte alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonisüsteem	ÜF 2004/EE/16/C/PE/005	0	1 881 680
1.3.	Matsalu alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja laiendamine	ÜF 2004/EE/16/C/PE/004	0	112 480
1.4.	Viimsi veekorraldus	ÜF 2004/EE/16/C/PE/002	371 870	1 865 617
1.5.	Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem	ÜF 2002/EE/16/P/PE/013	1 369	3 726 620
1.6.	Projektid*	ÜF periood 2007-2013	94 593 663	25 363 684
1.7.	Projektid*	ERF periood 2007-2013	13 631 204	5 840 649
1.8.	Projektid*	Roheline Investeeringisskeem	4 220 423	454 082
Kokku välisabi vahendamine põhivara soetuseks			113 491 293	54 205 980
2. Välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks				
2.1.	Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007	1 085 354	7 935 607
2.2.	Läänesaarte alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonisüsteem	ÜF 2004/EE/16/C/PE/005	442 446	4 985 427
2.3.	Matsalu alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja laiendamine**	ÜF 2004/EE/16/C/PE/004	0	-48 646
2.4.	Kohtla-Järve regionaalne reoveekäitlussüsteem	ÜF 2002/EE/16/P/PE/013	81	219 213
2.5.	Viimsi veekorraldus	ÜF 2004/EE/16/C/PE/002	1 122 948	447 056
2.6.	Projektid*	LIFE	312	23 493
2.7.	Projektid*	ERF periood 2007-2013	176 575	0
Kokku välisabi kaasfinantseerimine põhivara soetuseks			2 827 716	13 562 150
3. Välisabi vahendamine tegevuskuludeks				
3.2.	TA projektide ettevalmistamisel	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	401 327
3.2.1.	Tuhaärestuse ja tuhaväljade renoveerimine	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	301 406
3.2.2.	Majandus- ja finantsanalüüsi koostamine	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	97 466
3.2.3.	Ametnike koolitamiseks	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	2 456
3.3.	Projektid*	ÜF periood 2007-2013	28 278 169	4 289 056
3.4.	Projektid*	ERF periood 2007-2013	3 360 391	1 021 046
3.5.	Projektid*	ESF periood 2007-2013	48 671	0
Kokku välisabi vahendamine tegevuskuludeks			31 687 231	5 711 430
4. Välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks				
4.1.	TA projektide ettevalmistamisel	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	210 055	256 307
4.1.1.	Põltsamaa ja Pedja jõe piirkonna veemajandusprojektide ettevalmistamiseks	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	16 772
4.1.2.	Majandus- ja finantsanalüüsi koostamine	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	0	17 797
4.1.3.	TA Poolkoksi ja tööstusjäätmete prügilate sulgemise ettevalmistamiseks Kohtla-Järvel ja Kiviõlis	ÜF 2003/EE/16/P/PE/012	210 055	221 738
4.2.	Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt	ÜF 2004/EE/16/C/PE/007	8 570	0
4.3.	Projektid*	ERF periood 2007-2013	3 462	0
4.4.	Projektid*	LIFE, INTERREG	641 218	332 417
Kokku välisabi kaasfinantseerimine tegevuskuludeks			863 305	588 724
Kokku antud välisabi kulud projektidele			148 869 544	74 068 283

* Kajastatud koondina

** Enamakkstud KIK kaasfinantseerimise hüvitamine Ühtekuuluvusfondist

Lisa 23: Finantseeringud

eurodes

Emitent	Riik	2011			2010			Intress %
		Soetus	Müük	Saldo õiglase väärtus 31.12.2011	Soetus	Müük	Saldo õiglase väärtus 31.12.2010	
Buoni Polienn	IT	0	3 408 209	0	2 122 540	0	3 426 116	4
SPAIN Kingdom	ES	0	408 584	0	0	0	418 590	5
KFW	DE	0	4 645 817	0	1 528 116	1 289 153	4 668 268	5
Austria RAGB	AT	0	2 206 064	0	2 206 064	2 086 100	2 198 525	6
Netherlands Kingdom	NL	0	0	0	0	1 889 652	0	6
SPGB	ES	0	1 069 000	0	1 094 660	0	1 028 291	5
Poland	PL	0	3 038 673	0	2 065 479	0	3 109 960	5
EIB	LU	0	3 085 063	0	3 668 552	1 580 704	3 139 819	3
IRISH	IE	0	0	0	0	3 091 437	0	4
IRISH	IE	0	0	0	0	995 743	0	5
SLOREP Slovenia	SL	0	1 987 353	0	1 002 233	0	2 023 564	4
CZECH	CZ	0	994 560	0	0	0	1 039 394	5
BYLAN BAYER LB	DE	0	3 201 432	0	3 241 192	0	3 192 072	4
Swedish Governm	SE	0	1 516 800	0	1 533 197	0	1 513 722	4
BGB BELGIUM	BE	0	3 113 516	0	3 157 900	0	3 105 792	4
FRTR FRANCE OAT	FR	0	1 061 779	0	1 061 779	0	1 062 441	7
Rentenbank LW	DE	0	2 116 008	0	2 116 008	0	2 111 920	4
RFGB Finland	FI	0	1 055 968	0	1 055 968	0	1 056 483	6
BTF French Treasury	FR	0	998 200	0	998 200	0	999 210	0
BUBILL German	DE	0	997 200	0	997 200	0	999 030	5
PGB/PORTUGAL	PT	0	0	0	1 128 856	1 128 856	0	5
Nordea Pank	EE	0	0	0	958 675	958 675	0	1
Sampo Pank	EE	0	5 752 048	0	9 906 306	4 154 257	5 752 048	2
Svenska Handelsbanken	SE	0	0	0	5 752 048	9 906 306	0	1
BLUEBAY	LU	0	2 785 420	0	5 471 920	2 785 420	2 736 159	4
Deposiit E-Riigikassa	EE	35 000 000		35 000 000	0	0	0	

Kokku finantsinvesteeringud **35 000 000** **43 441 695** **35 000 000** **51 066 893** **29 866 302** **43 581 405**

Informatsioon võlakirjade ümberhindluse tulude ja kulude kohta on toodud lisas Finantstulud ja -kulud.

Lisa 24: Sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused keskkonnavaldkondadele

Alljärgnev tabel annab ülevaate SA Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu poolt vastu võetud otsustest keskkonnakaitse valdkondade sihtfinantseerimisega seotud potentsiaalsetest kohustustest seisuga 31. detsember 2011.a.

eurodes

Kirje nimetus	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele 2011	Nõukogu poolt vastu võetud otsused keskkonnavaldkondadele 2010	Potentsiaalne kohustus seisuga 31.12.2011	Potentsiaalne kohustus seisuga 31.12.2010	Sh lepinguline kohustus seisuga 31.12.2011	Sh lepinguline kohustus seisuga 31.12.2010
1. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2011						
1.1. Veemajandus	25 153 462	0	22 933 423	0	2 976 092	0
1.2. Jäätmekäitlus	1 353 925	0	1 141 258	0	312 197	0
1.3. Looduskaitse	4 331 332	0	3 682 902	0	515 880	0
1.4. Metsandus	4 993 291	0	4 671 995	0	308 881	0
1.5. Keskkonnakorraldus	565 054	0	564 954	0	14 313	0
1.6. Maapõue	1 206 716	0	1 143 700	0	566 094	0
1.7. Merekeskkond	617 203	0	476 352	0	444 208	0
1.8. Atmosfääriõhu kaitse	11 548 498	0	11 123 277	0	1 919 009	0
1.9. Keskkonnateadlikkus	4 754 862	0	4 084 518	0	898 864	0
1.10. Maakondlik keskkonnateadlikkus	1 124 353	0	694 536	0	351 132	0
1.11. Kalandus	2 391 341	0	2 062 942	0	297 230	0
1.12. Maakondlik	791 771	0	551 358	0	202 041	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2011	58 831 807	0	53 131 214	0	8 805 943	0
2. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2010						
1.1. Veemajandus	19 694 186	20 710 729	9 889 075	19 849 466	5 071 791	1 470 537
1.2. Jäätmekäitlus	2 107 681	2 133 726	1 471 202	1 855 956	40 607	66 588
1.3. Looduskaitse	3 951 482	4 166 676	1 429 273	3 606 666	777 291	571 249
1.4. Metsandus	4 227 671	4 245 304	2 316 294	4 063 630	2 268 620	385 084
1.5. Keskkonnakorraldus	5 674 432	5 669 425	1 176 797	4 875 823	1 457 235	1 496 266
1.6. Keskkonnateadlikkus	3 569 098	3 656 340	667 241	2 986 638	816 881	545 557
1.7. Kalandus	1 418 254	1 464 114	156 010	1 070 462	159 676	596 892
1.8. Maakondlik	597 579	639 922	70 874	439 981	87 429	137 001
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2010	41 240 381	42 686 237	17 176 764	38 748 622	10 679 529	5 269 174
3. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2009						
2.1. Veemajandus	14 044 233	14 852 052	1 771 620	7 696 309	633 384	4 530 004
2.2. Jäätmekäitlus	2 145 707	2 146 240	489 514	569 711	105 139	136 668
2.3. Looduskaitse	2 056 123	2 095 535	0	212 091	20 573	311 150
2.4. Metsandus	3 895 326	3 911 613	91 288	2 145 327	138 672	552 756
2.5. Keskkonnakorraldus	3 003 348	3 046 865	99 923	432 345	109 453	408 290
2.6. Keskkonnateadlikkus	2 066 659	2 093 967	27 958	231 286	29 295	364 382
2.7. Kalandus	1 628 791	1 647 018	82 522	112 087	84 705	94 746
2.8. Maakondlik	452 017	457 170	12 935	47 574	14 661	51 619
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2009	29 292 203	30 250 459	2 575 760	11 446 731	1 135 882	6 449 617
4. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2008						
3.1. Veemajandus	18 763 321	18 918 294	34 653	701 767	50 089	144 845
3.2. Jäätmekäitlus	7 859 061	7 859 061	0	0	0	0
3.3. Looduskaitse	5 026 490	5 058 062	0	83 105	0	95 523
3.4. Metsandus	5 121 299	5 121 299	0	0	0	0
3.5. Keskkonnakorraldus	6 542 241	6 542 514	0	22 644	0	22 644
3.6. Keskkonnateadlikkus	3 288 073	3 288 344	0	4 826	0	17 470 896
3.7. Kalandus	1 824 943	1 824 943	0	0	0	0
3.8. Maakondlik	987 156	987 156	0	7 508	0	7 508
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2008	49 412 583	49 599 673	34 653	819 850	50 089	328 719
5. Keskkonnakaitsevaldkonnad 2007						
4.1. Veemajandus	15 243 310	15 243 310	208 325	332 135	0	0
4.2. Jäätmekäitlus	8 117 523	8 117 523	0	0	0	0
4.3. Looduskaitse	5 659 231	5 659 231	0	0	0	15 927
4.4. Metsandus	2 741 205	2 741 205	0	0	0	0
4.5. Keskkonnakorraldus	4 310 883	4 310 883	0	0	0	0
4.6. Keskkonnateadlikkus	2 946 170	2 946 170	0	0	0	0
4.7. Kalandus	1 667 891	1 667 891	0	0	0	0
4.8. Maakondlik	906 272	906 272	0	0	0	0
Kokku keskkonnakaitsevaldkonnad 2007	41 592 485	41 592 485	208 325	332 135	0	15 927

Lisa 25: Välisabi finantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused

eurodes							
Jrk	Nimetus	Toetuse periood	Summa rahastusotsus/ nõukogu otsus	Tehtud väljamakseid	Kohustus bilansis 31.12.11	Lõpetatud projektid/ kasutamata toetus	Potentsiaalne kohustus 31.12.2011
	Välisabi vahendamine projektide						
1.	finantseerimiseks		645 755 112	183 308 444	20 296 191	2 612 006	439 538 471
1.1.	Ühtekuuluvusfondist rahastatavad projektid	Periood 2007-2013	505 178 667	143 366 227	17 808 213	1 412 511	342 591 716
1.2.	ERDFist rahastatavad projektid	Periood 2007-2013	94 518 147	35 867 544	798 257	1 157 360	56 694 986
1.3.	ESFist rahastatavad projektid	Periood 2007-2013	2 716 243	65 964	0	0	2 650 279
1.4.	RIS rakendamine Austria I		11 495 627	2 877 967	226 608	42 136	8 348 916
1.5.	RIS rakendamine Austria II		11 996 401	436 921	866 449	0	10 693 032
1.6.	RIS rakendamine Hispaania		19 850 027	693 821	596 664	0	18 559 541
	Välisabi kaasfinantseerimine projektide						
2.	finantseerimiseks		4 437 552	1 926 692	181 208		2 347 705
2.1.	Projektid LIFE, INTERREG jt		4 437 552	1 926 692	163 155	0	2 347 705
	Kokku välisabi finantseerimisega seotud potentsiaalsed kohustused		650 192 664	185 235 136	20 477 399	2 612 006	441 886 175

Aruande digitaalallkirjad

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (registrikood: 90005946) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KALEV AUN	Juhatuse liige	17.04.2012
ANDRUS KIMBER	Juhatuse liige	17.04.2012

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

Oleme auditeerinud Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2011, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 30 kuni 54, on kaasatud meie poolt identifitseerituna käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada meie auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta. Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus finantsseisundit seisuga 31. detsember 2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, sealhulgas Eesti Vabariigi rahandusministri 11. detsembri 2003. a. määruse nr. 105 "Riigi raamatupidamise üldeeskiri" nõuetega.

Eva Veinberg
Vandeaudiitor nr. 193
Grant Thornton Rimess OÜ
Tegevusluba nr 3
Ahtri 6a, Tallinn
Tallinn, 17. aprill 2012

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (registrikood: 90005946) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EVA VEINBERG	Vandeaudiitor	17.04.2012

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Keskkonna- ja looduskaitseühendused	94996	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6274171
Faks	+372 6274170
E-posti aadress	info@kik.ee